

Šajā numurā

Šajā numurā neizdevās radīt vasarīgu noskaņu – jums piedāvāts nopietns darbs – divu anketu aizpildīšana. Lūgums būt aktīviem un atbalstīt aptaujas – par to **1., 3. un 16.**

Projekti ir nopietna lieta, tiem pateicoties, LNS notiek daudz labu lietu – **3. un 4.**

Godinām un sveicam mūsu biedrus viņu jubilejās. Par dzīvi sarunas ar Goda biedri un ilggadīgo LNS strādājošo – **5. un 6.**

Represētie biedri dalās atmiņās par tālo bērnības laiku izsūtījumā – **7.**

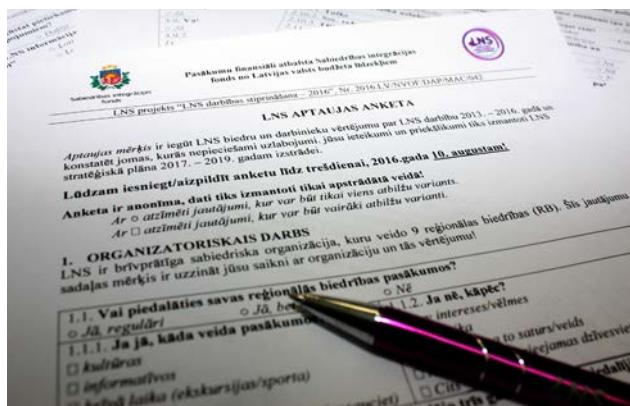
Ir arī priecīgas ziņas – mūsu jaunieši beidz dažādas skolas. Paveras jauni ceļi... – **1. un 11.**

Fotokonkursā vietas sadalītas un var apsveikt 5. kārtas uzvarētājus – **9.**

Biedrībās nosvinēti Jāņi, ziņas saņemtas no divām – **8.**

Vēl praktiskas ziņas, par nedzirdīgiem pasaulē, par sportu, apsveikumi, sēru vēstis...

TU ESI LNS BIEDRS – PIEDALIES, DOMĀ, VĒRTĒ, IESAKI!

LNS aicina visus savus biedrus piedalīties aptaujā. Ko un kā labāk darīt – novērtēt un izteikt savus ierosinājumus var visi. Ko savienība devusi saviem biedriem, kā par viņiem gādājusi, ko savai LNS snieguši paši biedri – tik daudzos kopīgi veiktajos darbos ikdienā un svētku reizēs, priekos un problēmu risinājumos, izaicinājumu un sasniegumu brīžos...

Padomā, izvērtē un dalies domās par to, kādu kopīgu ar LNS ejamo ceļu tu redzi priekšā un kurp tam jāved!

Aptaujas mērķis ir iegūt LNS biedru un darbinieku vērtējumu par LNS darbību 2013. – 2016. gadā un konstatēt jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Jūsu ieteikumi un priekšlikumi tiks izmantoti LNS stratēģiskā plāna izstrādei 2017. – 2019. gadam.

Lūgums – iesniegt/aizpildīt anketu līdz trešdienai, **2016. gada 10. augustam.**

Aptauja ir anonīma, dati tiks izmantoti tikai apstrādātā veidā.

Pirmās jautājumu sadaļas mērķis ir uzzināt **JŪSU KĀ LNS BIEDRA SAIKNI** ar savu organizāciju un tās vērtējumu!

Tālāk lasiet 3. lpp.

Rainieši ceļas spārnos – lai izdodas!

Jūnija izlaidumu laikam pievienojās arī Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskola, kurā starp dzirdīgo absolventu klasēm bija arī nedzirdīgie divpaldmitklasnieki, un 17. jūnijā viņus, tāpat kā citus absolventus, skola no savas aktu zāles svinīgi izvadīja lielajā dzīvē.

Savu mērķi – iegūt vidējo izglītību nu ir sasnieguši uzņēmīgie un neatlaidīgie nedzirdīgie jaunieši: **Ilze Āre, Dāvis Liniņš, Andris Otomers, Marija Pāne, Elvis Kristapsons, Krista Ruža, Annija Omanbriede-Ivane un Emīls Krams.**

Skolas direktors **Juris Šmits** aicināja absolventus laimi nemeklēt svešumā, bet gan īstenot savus sapņus, piepildīt skaistākās ieceres mūsu pašu vienīgajā dzimtenē, kurā iespēju netrūkst.

Izlaidumā savējos sveikti bija atnācis LNS prezidents

Edgars Vorslovs, kas apsveikumā runā minēja interesantu salīdzinājumu: "Katram piedzimstot dieviņš dod līdzīgu "koferti", kurā dzīves laikā tiek saliktas zināšanas un prasmes. No tā vēlāk nepieciešamības gadījumā var paņemt īsti vajadzīgo, ja vien

Tālāk lasiet 11. lpp.

LNS vadības kalendārs

LNS prezidents Edgars Vorslovs:

3. jūnijā viesojās Rīgas Internatīvais vidusskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem, sveicot skolas absolventus – trīs pamata izglītību ieguvējus un piecus profesionālās pamatizglītības ieguvējus.

4. jūnijā piedalījās LNS 20. amatiermākslas festivālā Rēzeknē kopā ar viceprezidenti Sandru Gerenovsku (skat. rakstu KS 6. nr.).

6. jūnijā vadīja Sabiedrības integrācijas fonda finansētā LNS projekta „LNS darbības stiprināšana – 2016” projekta vadības sanāksmi. Tajā paredzēts veikt pētījumu, organizēt apmācības LNS reģionālo biedrību līderiem, kā arī izstrādāt LNS darbības stratēģiju 2017. – 2019. gadam.

7. jūnijā piedalījās Invaliditātes lietu nacionālās padomes sēdē. Sēdes darba kārtībā bija tikai viens jautājums – iepazīšanās ar *Joanne O’Riordan* neparasto dzīves pieredzi, viņas redzējumu par personu ar invaliditāti iespējām un nepieciešamībām. Šī 20 gadus vecā jaunie, kurai nav roku un kāju, Latvijā viesojās projekta “Iedvesmas Diena” pasākumu ietvaros.

8. jūnijā vadīja LNS valdes sēdes norisi – par papildatvaļinājumu un atvaļinājuma pabalstu piešķiršanu, LNS piederošo dzīvojamo telpu īres maksu, informāciju par LNS prezidenta dalību EUD pasākumos Nīderlandē u.c. (skat. rakstu *blakus*).

9. jūnijā vadīja ikmēneša valsts deleģēto uzdevumu izpildes sapulci, kurā piedalījās LNS vadība, LNS Rehabilitācijas centra un LNS Surdotehnikās palīdzības centra vadība. Sapulces laikā tika analizēts 2016. maija mēneša darbs, kā arī apspriests darbs turpmākajiem 2016. gada mēnešiem.

Vadīja iepirkumu komisijas sēdi. Tika apstiprināts iepirkuma procedūras „FM radiofrekvenču pārraides sistēmas (raidītājs un uztvērējs) piegāde 2016. gadam” nolikums. Piedāvājumus pretendentiem būs iespējams iesniegt līdz šī gada 2. augustam.

Vadīja LNS deleģēto uzdevumu izpildē iesaistīto sociālā darba speciālistu un SIA “LNS Rehabilitācijas centrs” vadības kopējo sapulci. Izanalizēta izveidojusies situācija atsevišķu pakalpojumu nodrošināšanā, apspriesti iespējamie risinājumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai.

10. jūnijā kopā ar valdes locekli Ivaru Kalniņu piedalījās Saeimas un NVO forumā, kas bija veltīts 10 gadiem, kopš Saeimas deklarācijas par pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā un sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām (NVO). Notika diskusija par drošības, valsts pārvaldes un sabiedrības sadarbību, izglītības nākotni Latvijā un par valsts un NVO sadarbību nākamajos gados.

Pedalījās Latvijas Neredzīgo biedrības 90 gadu jubilejas svinībās, nedzirdīgo kopienas vārdā novēlot katrā dienā, kas slēpj iespējas un pārsteigumus, atklāt un izmantot tos!

LNS saņēma Pateicības rakstu no LNB par veiksmīgu līdzšinējo sadarbību un ieguldījumu tās attīstībā un izaugsmē.

Svinību dalībnieki tika sveikti ar uzvedumu „Sajūtas, kas tumsā skan”.

14. jūnijā piedalījās Ziemeļu un Baltijas valstu Nedzirdīgo boulinga čempionāta atklāšanā, sveicot čempionāta dalībniekus Latvijas nedzirdīgo kopienas vārdā.

15. jūnijā kopā ar valdes locekli un Rīgas reģionālās biedrības priekšsēdētāju Māru Lasmani sveica LNS un Rīgas reģionālās biedrības Goda biedri Feodosi Lepešu 70 gadu jubilejā.

16. jūnijā vadīja LNS valdes sēdi. Tika nolemts piešķirt papildatvaļinājumu un atvaļinājuma pabalstus SIA “LNS Rehabilitācijas centrs” valdes locekļiem, pārskatīja LNS kapitālsabiedrību valžu locekļu atalgojumu, paaugstinot algas SIA “LNS nekustamie īpašumi” un SIA “LNS DANE” valdes locekļiem. Pilnvarojuma Jauniešu centra pārstāvjus piedalīties EUDY ģenerālajā asamblejā, sasaukt Domes sēdi 3. augustā un izlēma citus jautājumus.

17. jūnijā piedalījās starptautiskajā konferencē Saeimā par personu ar invaliditāti rehabilitācijas un nodarbinātības iespējām un izaicinājumiem Latvijā un Eiropā. Uzstājās ar prezentāciju “Izaicinājumi nedzirdīgo cilvēku nodarbinātībā Latvijā”. Prezentācija noslēdzās ar vārdiem, ka nedzirdīgie daudz ko VAR, ka viņi iet ar atvērtu sirdi, bet ir sāpīgi, ja viņus atgrūž vai liek barjeras. (Plašāka informācija pieejama LNS mājaslapā).

Pedalījās Rīgas Raiņa vakara (maiņu) vidusskolas izlaidumā, kur LNS vārdā sveica šīs skolas nedzirdīgos absolventus (skat. rakstu *atsevišķi*). ▲

LNS valdes sēdē

LNS 6. valdes sēde notika 8.jūnijā.

Valde nolēma atļaut SIA „LNS Surdotehnikās palīdzības centrs” izmaksāt atvaļinājuma pabalstu 50 procentu apmērā no mēnešalgas valdes priekšsēdētājam Arnoldam Pavlinam, aizejot ikgadējā apmaksātā atvaļinājumā no 27. jūnija līdz 10. jūlijam, viņam piešķirts arī apmaksāts papildatvaļinājums – 5 darbdienas.

Valde atļāva piešķirt papildatvaļinājumu 3 darbdienas arī SIA „LNS Surdotehnikās palīdzības centrs” valdes locekļiem Aelitai Streļčai un izmaksāt viņai atvaļinājuma pabalstu 20 procentu apmērā no mēnešalgas. A. Streļča atvaļinājumā būs no 2016. gada 27. jūnija līdz 24. jūlijam.

LNS prezidents informēja par Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) semināra un ģenerālās asamblejas pasākumu norisi, kas šogad 19. – 22.maijā notika Nīderlandes pilsētā Ševeningenā.

LNS viceprezidente uzdeva iesniegt plānu par pasākumiem Starptautiskajā Nedzirdīgo nedēļā no 19. līdz 25. septembrim.

Apstiprināja pakalpojumu kompleksa izmaksas skaņas indikatoram ar gaismas signālu izsniegšanai par kopējo cenu – 306.48 EUR.

Apstiprināja LNS piederošo dzīvojamo telpu īres maksas minimālo daļu, ko īrnieks maksā LNS par dzīvojamās telpas lietošanu: **Daugavpilī**, 18. novembra iela 208 – 1.70 EUR/m² mēnesī; **Ventspilī**, Lielā Dzirnau ielā - 2.00 EUR/ m² mēnesī; **Valmierā**, Brīvības ielā 44 (sētas māja) – 1.80 EUR/ m² mēnesī; **Pļaviņu novads**, Aiviekstes pagasts, Kriškalni, 1. maija ielā – 1.10 EUR/ m² mēnesī.

Valde noteica, ka papildus šai noteiktajai īres maksai SIA „LNS nekustamie īpašumi” nosaka dzīvojamās mājas apsaimniekošanas izdevumu daļu, kas aprēķināta atbilstoši šogad 12. aprīlī pieņemtajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr. 215 „Dzīvojamās telpas īres maksā ietilpstošo apsaimniekošanas izdevumu aprēķināšanas metodika”. ▲

Zigmārs Ungurs

Pasākumu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

LNS projekts "LNS darbības stiprināšana – 2016", Nr. 2016.LV/NVOF/DAP/MAC/042/30

Sākumu lasiet 1. lpp.

LNS ir iesaistīta dažādu sociālo pakalpojumu nodrošināšanā saviem biedriem. Tiek nodrošināts zīmju valodas tulks, sociālā rehabilitācija (to skaitā dienas centrs "Rītausma") un surdotehniskie palīg līdzekļi (TPL). Tāpēc jautājumu sadaļā **SOCIĀLIE PAKALPOJUMI** vēlamies noskaidrot, kāda ir jūsu pieredze šajā jomā un kā vērtējat LNS darbu tajā.

LNS un reģionālās biedrības (RB) rīko dažāda veida pasākumus, lai kvalitatīvi un daudzveidīgi piepildītu biedru brīvo laiku, veidojot ciešāku nedzirdīgo kopienu. Tāpēc nākamajā nodaļā **NEDZIRDĪGO KULTŪRA UN BRĪVAIS LAIKS** jautājumi ir par LNS un RB veidoto nedzirdīgo kultūras dzīvi un citiem brīvā laika pasākumiem.

4. sadaļā jautājumi skar **INFORMĀCIJAS PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANU.**

LNS viens no galvenajiem uzdevumiem ir gan nodrošināt pieejamu informāciju saviem biedriem par savām aktualitātēm un sniegtajiem pakalpojumiem, gan gādāt, lai biedri saņem pieejamu informāciju par notikumiem plašākā sabiedrībā.

Viens no LNS uzdevumiem ir iesaistīt jauniešus sabiedriskajās aktivitātēs un atbalstīt jauniešu idejas. Sadaļas **JAU-NIEŠI UN IZGLĪTĪBA** jautājumos vēlamies noskaidrot jūsu viedokli par aktivitātēm, kas saistītas ar jauniešiem.

LNS biedri ir daļa no plašās Latvijas sabiedrības. LNS vēlas, lai nedzirdīgie iekļaujas plašākā dzirdīgo sabiedrībā, lai tās informētība par to attieksme pret nedzirdīgajiem uzlabotos. LNS ir organizācija, kas pārstāv nedzirdīgo intereses Latvijā. Tāpēc 6. sadaļā **NEDZIRDĪGIE DZIRDĪGO SABIEDRĪBĀ** vēlamies noskaidrot, vai, jūsu prāt, LNS pietiekami aizstāv jūsu intereses.

Arvien vairāk mūsu biedru pārceļas uz dzīvi ārzemēs, tāpēc vēlamies noskaidrot arī viņu domas par saikni ar LNS.

Aptaujas jautājumi pirmo reizi sagatavoti arī zīmju valodā. Anketu var aizpildīt gan e-vidē – LNS mājaslapā, gan papīra formātā. Ja vēlaties aizpildīt anketu uz papīra, lūdzam biedrus griezties savā biedrībā, kur jums izsniegs anketu, izdrukātu uz papīra (Arī "KS" ievietots pielikums).

LNS aicina ikvienu biedru būt aktīvam – izteikt savu viedokli. Tikai tā varēsim kopā stiprināt un veidot labāku savu organizāciju. ▲

Sākas jauns LNS projekts „LNS darbības stiprināšana – 2016”

2016. gada jūnijā ir apstiprināts LNS projekts „LNS darbības stiprināšana -2016”, ko finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Projekta izmaksas veidos 9966,81 EUR. Tas tiks ieviests līdz 2016. gada 31.oktobrim.

Projekta mērķis ir veicināt pilsoniskās sabiedrības un demokrātijas principu attīstību, nodrošinot atbalstu biedrības „Latvijas Nedzirdīgo savienība” (turpmāk – LNS) personāla līdzdalībai un līdzdarībai LNS stratēģiskā plāna 2017. – 2019. gadam izstrādē un personāla zināšanu pilnveidē, kopumā projektā sniedzot atbalstu 160 LNS darbiniekiem un biedriem.

Projekta mērķu sasniegšana tieši veicinās LNS attīstību un ietvers vairākas aktivitātes.

Notiks apmācības cilvēkresursu vadīšanā 32 stundu apjomā – paaugstināties 20 LNS darbinieku zināšanas dažādos ar personāla vadīšanu saistītos jautājumos, veicinot plašāku un efektīvāku personāla līdzdalību LNS darbībā.

Nodrošināta plaša darbinieku un LNS biedru līdzdalība un līdzdarība LNS darbības izvērtējumā un nākotnes noteikšanā 2017. – 2019. gadam, viņiem piedaloties aptaujā – līdz 2016. gada 10. augustam aizpildot LNS mājaslapas Projektu sadaļā ievietoto anketu (*plašāk rakstā – blakus*).

Tālākais darbs notiks aktivitātes darba grupās: detalizēta aptaujas rezultātu analīze, salīdzinoša izvērtēšana

un nākotnes darbības stratēģijas projekta izveidošana 2017. – 2019. gadam un tās apspriešana konferencē 2016. gada septembrī. Kopumā tiks iesaistīti 160 darbinieki un biedri.

Tiks nodrošināta sabiedrības informēšana par projekta mērķiem, aktivitātēm un rezultātiem – gatavoti un publicēti raksti un videoziņas LNS mājaslapas www.lns.lv projektu sadaļā, sekmējot nedzirdīgo informatīvās diskriminācijas mazināšanu.

Kopumā projekta aktivitātes sekmes izvērtē, plānveidīgu LNS darbības attīstību nākotnē nedzirdīgo cilvēku interešu aizstāvības, pārstāvniecības, sociālās rehabilitācijas jomā un dažāda pakalpojumu spektra plānošanu, veicinās stratēģisko sadarbības partneru apzināšanu un izkristalizēs tālāko darbību ANO konvencijas par personu ar invaliditāti tiesību realizācijā Latvijā, pārstāvot nedzirdīgus cilvēkus. ▲

Raksti ir sagatavoti ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par rakstu saturu atbild biedrība "Latvijas Nedzirdīgo savienība".

DAUGAVPILS PILSĒTAS DOME

Daugavpils pilsētas pašvaldības tūrisma attīstības un informācijas aģentūra

Daugavpils – iespēju pilsēta arī nedzirdīgajiem

Latvijas Nedzirdīgo savienība Daugavpils pilsētas domei pavasarī iesniedza projekta "Daugavpils – iespēju pilsēta visiem" pieteikumu. Vērtēšana notika ļoti ilgi. No 134 projektiem tika apstiprināti 104 projekti – to skaitā arī minētais, ko ar savas pilsētas domes atbalstu īsteno Daugavpils reģionālā biedrība.

Projekta aktivitāšu norise paredzēta no līdz 28.decembrim, un tā realizācija jau sākusies.

Projekta mērķis ir piedāvāt brīvā laika pavadīšanas, aktīvās atpūtas dažādošanas un kvalitātes uzlabošanas iespējas 40 nedzirdīgiem biedriem, dzīvojošiem Daugavpils pilsētā.

Projektā notiek šādas aktivitātes:

1) "Daugavpils kā kultūrvēsturiskās pilsētas izziņošana un popularizēšana".

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet 3. lpp. *Daugavpils – iespēju pilsēta arī nedzirdīgajiem*

Aktivitātes ietvaros tiks nodrošināta mērķgrupas dalībnieku līdzdalība radošās, izzinošās brīvā laika pavadīšanas aktivitātēs, lai sekmētu viņu dzīves kvalitātes paaugstināšanu, iegūstot jaunas prasmes un zināšanas.

Minētās aktivitātes ietvaros 16 mērķgrupas dalībnieki tiek apmācīti lietot attēlu apstrādes programmu, lai izveidotu **fotoizstādi “Daugavpils pilsēta – zināmais un nezināmais”** 8 tematiskajās jomās: industriālā zona, gadalaiku noskaņas, skvēri un parki, dievnamu, vēsturiskie nami, Gājēju iela – cilvēki un arhitektūras elementi, kultūras un mācību iestādes, vilinājums un Daugavpils no neparastā skatupunkta.

Konsultācijas par objektu izvēli, par aprakstu sagatavošanu un izstādes ekspozīcijas izveidošanu jautājumiem sniegs **sadarbības partneri – Latgales Centrālā bibliotēka un Daugavpils pilsētas pašvaldības tūrisma attīstības un informācijas aģentūra.**

Fotoizstādes “Daugavpils pilsēta – zināmais un nezināmais” mērķis ir veicināt nedzirdīgo cilvēku socializāciju un popularizēt viņu veikumu un harmonisku dzīvesveidu.

2) **“Sporto un dzīvo veselīgi!”**. Aktivitātes ietvaros tiks veicināts un popularizēts aktīvs un veselīgs dzīvesveids, brīvā laika pavadīšanas un dažādošanas iespējas, piedaloties galda sporta

un izklaidējošās sporta tādās spēlēs kā dambrete, šahs, novuss, šautriņu mešana. Sporta nodarbības tiks organizētas 2 reizes mēnesī.

Projekta vadītāja – LNS Daugavpils reģionālās biedrības priekšsēdētāja Elvira Čaika.

Visi laipni aicināti piedalīties projekta “Daugavpils – iespēju pilsēta visiem” rīkotajās aktivitātēs. ▲

Projekts “Daugavpils – iespēju pilsēta visiem” tiek īstenots ar Daugavpils pilsētas domes un biedrības finansiālo atbalstu, to īsteno Daugavpils reģionālā biedrība.

Lai izkoptu savus talantus

Turpinās projekta “Gadalaiku noskaņas” realizācija – Liepājas biedrībā regulāri notiek dejošanas nodarbības, kuru ietvaros projekta dalībnieki pilnveido savas prasmes dejošanā, apgūst melodeklamācijas žanru, atklāj sev teātra pasauli.

LNS ir savas tradīcijas, viena no tām ir Latvijas nedzirdīgo pašdarbības festivālu organizēšana, kura ietvaros nedzirdīgie cilvēki no visas valsts uzstājas, rādot savus talantus, tādā veidā integrējoties sabiedrībā un piedaloties LNS izaugsmē un attīstībā.

Šogad liepājnieki devās uz Rēzekni, kur piedalījās nedzirdīgo pašdarbības festivālā “Zilo ezeru zemē”. Gatavojot šo rakstu ar projekta vadītāju Gundegu Paņko mēs pārrunājām par dalību festivālā, dalījāmies savās pārdomās par uzstāšanos, redzēto, pārdzīvoto.

Šogad liepājnieki bija sagatavojuši ne vienkārši priekšnesumu, bet uzvedumu “Tavā un manējā Liepājā” ar teātra un melodeklamācijas elementiem. Uzvedums 15 minūšu garumā bija kā maza filma – stāsts par Liepājas pilsētu caur dejošanu, dziedāšanu, melodeklamāciju, rādot uz lielā ekrāna piejūras pilsētas fo-

togrāfijas un skaistākās vietas. Tāda bija deju nodarbību vadītāja Alda Ādamsona ideja pastāstīt par Liepāju, un visi projekta dalībnieki to atbalstīja.

Lai parādītu to visu, regulāri notika deju nodarbības, nācās atkārtot daudz reižu, lai visu izpildītu precīzi.

Gundega Paņko: “Ļoti gribētos, lai dejošanā iesaistītos vairāk jauniešu, vīriešu. Runājām ar viņiem, jau solīja, ka nākamgad iesaistīsies obligāti. Deju nodarbības, mēģinājumi – tā ir kustība, iespēja komunicēt ar citiem, aktīvi iekļauties biedrības dzīvē, iet uz priekšu.

Savā starpā vienmēr pārrunājām par dejošanas apģērbu, ko labāk izmantot, ko iegādāties. Gribētos iegādāties jaunus blūzes, svārkus – tas mums ir ļoti nepieciešams.

Patika Rēzeknē Latgales vēstniecība “Gors”. Mums bija diezgan tāls ceļš, jābrauc daudz stundu, ceļoties jau naktī,

bet esam laimīgi, ka varējām tur ne tikai parādīt savas prasmes citiem, pastāstīt par Liepājas pilsētu caur uzvedumu, bet arī satikties ar pārējiem pašdarbniekiem, jo savā veidā tā ir neatsverama pieredzes apmaiņa, kad ne tikai gūst baudu no redzētā, bet arī mācās cits no cita.”

Man pašai ļoti patika festivāla programma. Skatoties liepājnieku uzvedumu, ieraudzīju pavisam citu pilsētu un tad pateicu sev, ka noteikti aizbraukšu ne tikai komandējumā projekta ietvaros, bet vienkārši tāpat, lai to pamatīgāk iepazītu un izbaudītu. Man prieks, ka projekta ietvaros liepājniekiem ir iespēja dejojot, attīstīt sevi radoši, neskaitot savus gadus, aizņemtību un visādas citas atrunas.

Tā ir lieliska iespēja lietderīgi, saturīgi un interesanti pavadīt brīvo laiku, stiprināt savu biedrību, saliedēties, kopā ar citiem sekmēt savas personības izaugsmi, nebūt sociāli izolētam un vienam.

Pēc labi padarītā darba, protams, ir arī jāatpūšas, tāpēc deju nodarbības atsāksies septembrī, kad būs jāgatavojas dalībai Nedzirdīgo dienas pasākumā. Savu meistarību, prasmes un talantus ikviens var izkopt, tikai jārod sevi grībasspēks, vēlēšanās, jāatstāj malā kautrīgums. ▲

Karīna Pavlova

Projektu „Gadalaiku noskaņas” finansē Liepājas pilsētas pašvaldība (700,00 EUR, 52,63 %) un līdzfinansē LNS sadarbības partneris SIA „LNS Rehabilitācijas centrs” (630,00 EUR, 43,37%). Kopējās projekta izmaksas sastāda 1330,00 EUR (100%).

JC nākotnes plāni 2016 - 2020

Šī gada sākumā īstenotais Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta finansētais projekts "LNS Jauniešu centra (JC) kapacitātes pilnveide" līcis pamatu visam turpmākam darbam arī tagad, kad tas jau beidzies.

Tajā 10 dalībnieki apguva praktiskās apmācības "No vīzijas līdz rīcības plānam" un paši izstrādāja sava centra darbības stratēģisko plānu 2016 - 2020.

Pateicoties minētajam projektam, jaunieši apguva prasmis savas jaunās idejas ietvert centra perspektīvajā plānā, kas projekta finālā tika prezentēts un sekmīgi aizstāvēts.

Un tagad šo plānu sāk realizēt, es teiktu, drosmīgi un rosīgi jaunieši. Paldies **Kristapam Legzdiņam, Mairai Bružei, Madarai Indriksonei, Lilitai Loginai, Kristai Bližznai, Kristīnei Kristai Magonei, Vārim Salmiņam, Jānim Glušņonokam, Intim Zvirbulim un Beātei Grīnšponei.**

Tas sastāv no 6 virzieniem. Kas tad ir JC stratēģiskā plāna pamatā?

Informācija un izglītība – pasākumu plānu izstrāde un īstenošana, jauniešu iesaiste citu iestāžu un NVO pasākumos (četros gados – 100 jauniešu), starptautisko zīmju apguve (40 jaunieši).

Āra dzīves pasākumi – četros gados 10 aktivitātes brīvā dabā ar 100 iesaistītiem jauniešiem.

Brīvā laika pasākumi – jauniešu sadarbības un praktisko prasmju attīstīšana (100 jauniešiem), jauniešu sadarbība un komunikācijas prasmes veicināšana ārpus JC (20 zīmju valodas kursi).

Starptautiska sadarbība – jauniešu iesaiste starptautiskos mobilitātes projektos Latvijā (5 projekti ar 50 jauniešiem), JC dalība citu organizāciju projektos (kopā 100 jaunieši).

Baltijas Nedzirdīgo jauniešu festivāla organizēšana Latvijā (2016), sadarbības stiprināšana ar Eiropas Nedzirdīgo jauniešu savienību (dalība ne mazāk kā 5 starptautiskos pasākumos).

Interesu aizstāvība – jauniešu tiesību izglītības jomā veicināšana (60 jaunieši apgūst profesionālo vai augstāko izglītību); LNS pakalpojumu ieviešana, ievērojot jauniešu viedokli un vajadzības; nodarbinātības sekmēšana un diskriminācijas mazināšanu darba tirgū (īstenojot informatīvās kampaņas šajā jomā), vienādas iespējas saņemt kultūras pakalpojumus (izveidota un pieejama atbalsta sistēma; nodrošināta pieejamība jauniešu dalībai kultūras pasākumos).

Jauniešu centra kapacitātes stiprināšana – veicināt brīvprātīgo iesaisti (30 jaunieši), JC padomes un brīvprātīgo vidū (organizētas 5 apmācības), jauniešu iesaiste citu organizāciju rīkotajās apmācībās un konferencēs (30 jaunieši), pētījumi par nedzirdīgo jauniešu aktuāliem jautājumiem (kopā 5 aptaujas/pētījumi, iesaistīti 100), JC ieņēmumu dažādošana (5 jaunieši biznesa ideju konkursos), JC administratīvā darba kapacitātes stiprināšana (JC brīvprātīgi strādā projektu vadītājs, par mediju attiecībām atbildīgais jauniešis), jauniešu konferences organizēšana (reizi divos gados), sadarbība jauniešu lietās LNS reģionālo biedrību līmenī (biedrību koordinātoru tīkls jauniešu lietās).

Četros gados būs daudz jārealizē. Ticēsim viņu varēšanai un gribēšanai, realizējot jaunas idejas, kas būs ļoti nozīmīgas LNS attīstībā.

Paldies radošajai komandai: Aijai Sannikovai, Ilzei Roķei, Karīnai Pavlovai, Jūrim Grundulim un arī JC vadītājam Kristapam Legzdiņam par minētā projekta veiksmīgu realizāciju. ▲

Ivars Kalniņš

Vēl vienai LNS Goda biedrei jubileja

LNS Goda biedre no 2013. gada Feodose Lepeša (Jermolajeva) dzimusi 1946. gada 15. jūnijā Sēlijā, Ilūkstes apriņķa Bebreņu pagastā. Tātad šogad 15. jūnijā viņa varēja nosvinēt 70 gadu jubileju. Viņa diemžēl ir skopa vārds, kad jāstāsta par sevi.

Ģimenē runāja krieviski. Vietējā Ilzes pamatskolā Feodosei gāja ļoti grūti, gan pirmajā, gan otrajā klasē nācās palikt divus gadus. Lūk, ko nozīmē nepareizi izvēlēta skola! Par laimi, viņa galu galā nokļuva **Valmieras Vārdzirdīgo skolā**. Un, par spīti tam, ka šeit pirmo reizi saskārās ar latviešu valodu un zīmju valodu, viņai skolā bija labi panākumi un ātri visu apguva. Skolā viņa dejoja, spēlēja teātri, sportoja.

Latvijas Nedzirdīgo savienībā iestājās 1962. gadā 16 gadu vecumā. Valmieras skolēni gāja uz pasākumiem LNS Valmieras biedrībā, ko toreiz vadīja Anna Rozīte. Pēc skolas 1968. gadā jaunie sāk strādāt Rīgas **MRU aušanas cehā**. Aušanas cehu likvidēja, tad strādāja **elektromontāžas cehā**.

Feodose Lepeša kā patīkamāko nodarbi savas darba gaitās **atceras tulkošanu**. Viņu ceha meistars bieži pasauca tulkot sapulces vai sarunas ar strādniekiem, un viņai tas patika. Kur vien vajadzēja, kad uzņēmuma tulks bija aizņemts kaut kur citur,

viņa pati pieteicās brīvprātīgi tulkot. Strādādama jaunā meitene iestājās un pabeidza Rīgas Raiņa 8. vakarskolu. Viņai iepatikās arī lasīt, bet rakstīt gan nepatīkot.

Tulkoja arī drāmas kolektīvā, kur izveidojās labas attiecības ar režisori Elvīru Elksni. Tāpat viņa tulkotusi arī kulinārijas kursus. Rīgas MRU viņai bija savs zīmju valodas skolotājs – Ansis Smons, kurš viņai mācīja pareizas zīmes.

Lepeša desmit gadus no 2003. līdz 2013. gadam bija Rīgas RB Rīgas rajona grupas priekšsēdētāja. Pēc vakarskolas pabeigšanas viņa labprāt piedalījās arī Rītausmas pašdarbībā – teātrī un melodeklamācijā.

Kad Feodose Lepeša apprecējās, ģimene papildinājās ar trim bērniem. Taču vīrs pārāgri aizgāja no dzīves un vienai vajadzēja bērnus izaudzināt. Tāpēc viņa nevarēja vairs tik aktīvi darboties pašdarbībā un turpināt tulka darbu. Dažus gadus viņa bijusi arī Rīgas biedrības valdes locekle, LNS Revīzijas komisijas locekle.

Nu jau bērni – divi dēli un meita – ir izauguši: visiem ir savas ģimenes un viņai jau ir mazbērni. Viņa dzīvo Salaspilī un joprojām ņem lasīt grāmatas no pilnietas bibliotēkas. Feodosei nekad neesot garlaicīgi, vienmēr atrod, ar ko nodarboties, piemēram, savā jubilejā bija izcepusi zemeņu torti, ar ko pacienāja apsveicējus – arī no LNS. ▲

Zigmārs Ungurs

Vairāk nekā pusgadsimtu kopā ar LNS

Visu savu darba mūžu Dzintra Intsone nostrādājusi LNS sistēmā. Maijā darbabiedri viņu sveica 75. dzīves gadskārtā. Tādu tik ilgi un uzticīgi pie mums strādājošu cilvēku nebūt nav daudz, tāpēc "Kopsoli" aicināja Dzintru uz sarunu par DŽĪVI un DARBU.

Bijušajā Rīgas MRU Dzintra iestājās darbā 1961. gada 25. septembrī, tātad viņu tieši šogad 25. septembrī varēs sveikt arī 55 gadu darba jubilejā LNS sistēmā.

Pastāsti, lūdzu, par saviem skolas gadiem!

Dzirdi zaudēju bērnībā, jo daudz slimību. Kad bija jāsāk iet skolā, mamma mani 1949. gadā aizveda uz Valmieras skolu. Bet jau pēc dažiem mēnešiem mani pārcēla uz Rīgas Nedzirdīgo skolu.

Tur organizēja divas izmēģinājuma audioklases, kur skolēni mācītos ar uzliktām austiņām, klausītos un paši arī runātu mikrofonā. Tādu izveidoja trešo un pēdējo klasi. Iestājos uzreiz trešajā klasē. Pirmajā un otrajā klasē nekad neesmu mācījusies. Tas bija iespējams tāpēc, ka es jau pratu lasīt, rakstīt, mazliet rēķināt.

Audioklasi pēc dažiem gadiem slēdza, bet man šie seši gadi deva ļoti daudz. Ar dzirdi varēju labāk uztvert skolotāju runāto, iemācījos pati labāk runāt, palielinājās mans vārdu krājums. Man tādā veidā bija daudz vieglāk mācīties. Palīdzēja arī tas, ka daudz lasīju grāmatas, protams, ne jau tikai skolā, bet arī pēc tam – visu dzīvi.

Pārsteigums – bērnībā daudz slimīgi, bet tagad izskaties ļoti veselīga...

Jā, tā ir, veselību nostiprināt palīdzēja sports un kustīgs dzīvesveids. Es, piemēram, nevarētu strādāt pie datora. Mājās pie datora pasēžu stundu un vairāk nespēju izturēt, gribas izkustēties.

Vienulaik skolā, kad direktors bija Pā-

rupe, viņš tur aktīvi ieviesa šaha spēli. Es arī sāku ar to nodarboties, bet man bija garlaicīgi sēdēt tik ilgi pie šaha galda, tāpēc, kad direktori nomainījās, šahu pametu.

Skolā notika arī skolēnu spartakiādes, es tajās piedalījos un kļuvo par čempioni augstlēkšanā. Spēlēju arī volejbolu.

Skolas laikā dzīvoju internātā, uz mājām braucu tikai skolas brīvlaikā. Toreiz arī sestdienās bija jāiet uz skolu, tāpēc nebija jēgas svētdien uz vienu dienu braukt tālu uz mājām Limbažu rajonā, kur turklāt nebija ko darīt.

Vai skolā arī kādu amatprasmu apguvi?

Katru dienu gāju uz aušanas klasi, kur divas stundas mācījos aust. Rīgas skolā toreiz bija šūšanas, aušanas, galdniecības un metālapstrādes klases, kur varēja mācīties profesiju. Faktiski es gribēju mācīties šūšanu, bet tur jau bija pilns, tāpēc atlika tikai aušana, lai gan to negribēju.

Vēl atceros, ka toreizējais biedrības vadītājs Jānis Bariss organizēja šūšanas – piegriešanas kursus nedzirdīgajiem, es ļoti gribēju tajos mācīties, lai varētu pati šūt sev kleitas. Bet nekas nesanāca, jo pieteicās tikai divi cilvēki.

Vai skolas laikā gāji uz LNS pasākumiem, iepazīni, kas ir LNS?

Nebija tādas iespējas. Toreiz bija stingra kārtība, vienīgi svētdienās skolēnam jāva pastaigāties pa pilsētu un ne ilgāk par divām stundām. Bet grupā un ar audzinātāju varēja iet uz LNS pasākumiem. Mēs bijām skatīties nedzirdīgo

pašdarbības teātri.

Pēc skolas sāku strādāt LNS Rīgas MRU aušanas cehā par audēju. Kad to likvidēja, aizgāju strādāt elektromontāžas cehā par brigadieru. Tad arī šo cehu likvidēja, jo no Krievijas vairs nebija pasūtījumu. Tomēr paliku Rīgas MRU un sāku strādāt šūšanas cehā par kvalitātes kontrolieri.

Deviņdesmito gadu beigās arī šūšanas ceha darbs tika apturēts. Iestājos kādā dzirdīgo firmā, kur par šuvēju nostrādāju tikai vienu mēnesi, kad arī šī firma sabruka – tur šuva Krievijas armijas apģērbus un tika pārtraukts pasūtījums.

Tad atnācu atpakaļ uz LNS strādāt par apkopēju. Alga bija niecīga, bet vismaz kaut kas. Tā nu te strādāju līdz pat šai dienai.

Kurš no darbiem tev patika vislabāk?

Elektromontāžas cehā bija interesanti, nostrādāju tur veselus 10 gadus, ļoti patika. Tik vienkārši nemaz nebija, pirms tam vajadzēja iziet apmācību un iemācīties detaļu terminus – kas ir, piemēram, rezistors, kondensators. Bet man tas bija kaut kas jauns un tāpēc saistošs!

Darbojos arī arodbiedrībā, organizēju ekskursijas, dažādus pasākumus. Toreiz Rīgas MRU katram ceham bija arī sava sienas avīze. Aušanas ceha avīzi sauca par "Atspoli", šūšanas – par "Rosmi" un tā tālāk. Paši to taisīja – zīmēja, rakstīja tekstus. LNS mērogā notika sienas avīžu konkursi – skates, mēs ne reizi vien tādās uzvarējām!

Tagad jaunieši, kas izmanto datortehnoloģiju iespējas, nemaz nevar iedomāties, ka viss jāveic ar roku. Es arī pati rakstīju sienas avīzei rakstus, zināju, ka man ir kļūdas, tāpēc palūdzu Arnoldam Pavlinam tos izlabot, un viņš palīdzēja.

Tagad tu strādā par apkopēju LNS mītnē Elvīras ielā 19. Tātad tas ir darbs tikai telpā. Bet bieži var redzēt, kā tu rosies LNS mītnes pagalmā, stādot un apkopjot puķes...

Jā, tas neietilpst manos darba pienākumos, bet man pašai to patīk darīt. Man ļoti patīk visādi augi, zinu, kā tos kopt. Ziedi – tas ir patīss skaistums, un man prieks, ka LNS mītnes pagalmā izskatās jauki!

Arī telpās aprūpēju visus daudzus zaļos podaigus. Tie pie mums jūtas labi, un tāpat labi jūtamies arī mēs ar tiem – ir tādi, kas gadu gaitā pavisam lieli izauguši pašu acu priekšā, iepriecinot visus, kas pie mums strādā vai iegriežas. ▲

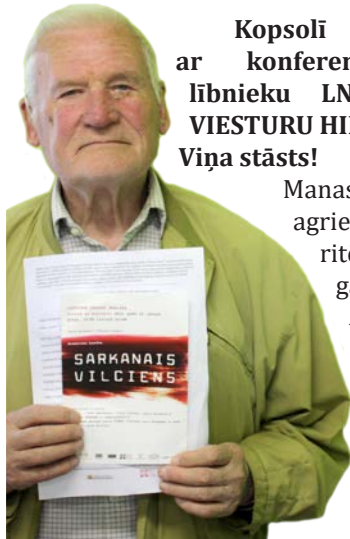
Zigmārs Ungurs

Kad vilciens aizved no dzimtās zemes

Katru gadu 14. jūnijā kopā sanāk cilvēki, kuru spēka gadi un pat bērnības laiks pret pašu gribu pagājis Sibīrijas plašumos, Kazahijas stepēs, Tālajos Austrumos un citās PSRS teritorijās, tikai ne savā dzimtenē – Latvijā. Tādi bijuši turpat sešdesmit tūkstoši... Viņu vidū arī mūsu nedzirdīgie biedri.

14. jūnijs ir Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena. Šogad šajā datumā apritēja 75 gadi kopš pirmās izsūtīšanas no Latvijas 1941. gadā. Šai dienā Melngalvju namā notika konference, veltīta uz Sibīriju izvestajiem bērniem. Pasākums bija svinīgs un reizē sirsniņš, kā jau reizēs, kad kopā sanāk savējie – liktens brāļi un māsas.

Uzrunas teica Valsts prezidents Raimonds Vējonis, Saeimas deputāti. Savās atmiņās dalījās Sibīrijas bērni. Par saviem pētījumiem vēstīja žurnālisti, vēsturnieki.

Kopsoli sarunājās ar konferences dalībnieku LNS biedru VIESTURU HIHALOVSKI. Viņa stāsts!

Manas bērnības agrie gadi aizritēja Zemgales pusē, Aucē, kur slimības (šarlaka) rezultātā zaudēju dzirdi.

Mani vecāki

bija kalpi pie vietējiem zemniekiem, un viņi nekad neslēpa savu patriotisko nostāju attiecībā uz Latvijas valstiskumu, un 1941. gadā viņi ar domubiedriem izveidoja vietējo paš aizsardzības nodaļu, lai sargātu no iznīcināšanas sabiedriski nozīmīgas būves (tiltus, skolas, ceļus utt.). Tā krājās "grēki" līdz liktenīgam iznākumam tēva dzīves gājumā...

Pēckara gados (1951) notika Baltijas kara tribunāla tiesas process, kas tēvam par viņa politisko pārliecību piesprieda augstāko soda mēru, un tas arī tika izpildīts. Pēc gada mūsu ģimeni izsūtīja no

Latvijas kā padomju ienaidniekus. Mani un māti paņēma tieši no kolhoza cukurbiešu lauka, bet brāļi pa ceļam – no skolas, kravas automašīnā aizveda uz Rīgu, uz Centrālcietumu, un tālāk sekoja ceļš cauri Krievijai – uz Kazahiju.

Tur jau gaidīja smags darbs parniecīgu naudu – no māliem un kūtsmēsliem gatavojām ķieģeļus mājiņu būvei stepē. Strādāja arī bērni. Paši tādā salīpinātā būdā mēs – visi trīs pusbadā dzīvojām. Mums iztikt palīdzēja jau agrāk izsūtītie latvieši un igauņi, cik nu viņu rocība jāva. Bet atceros, ka vietējie iedzīvotāji uz mums raudzījās ar aizdomām, neko labu nedomāja. Mātei bija jāiet ik pa 2 dienām atrādīties vietējā čekas nodaļā.

Kad nomira Staļins, tad atvērās ceļš uz mājām. Vietējie karavīri mūs dēvēja par fašistu ģimeni, tāpēc mums arī piemājas zemi iedalīja tikai 0,25 ha – divreiz mazāku kā citiem turienes zemniekiem.

Mācījos Auces pamatskolā, beidzu pēc tam vidusskolu. Pēdējā klasē mani izsauca pie sevis skolas direktors un teica: "Ja neiestāsies komjaunatnē, gatavības apliecību par vidusskolas beigšanu nedabūsi." Ko man bija darīt! Pēc tam pēc iespējas izvairījos pieminēt savu piederību šai organizācijai.

Desmit gadus neriskēju tālāk mācīties, jo parasti represētos jauniešus no augstskolām izslēdza. 1968. gadā iestājos Rīgas Politehniskajā institūtā, beidzu Elektroenerģētikas fakultāti. Vairāk nekā 25 gadus nostrādāju savā specialitātē, tad aizgāju pensijā. Par saviem pārdzīvojumiem nekad nerunāju, tikai pēc Atmodas arhīvā sameklēju ziņas par savu tēvu un liktenīgo spriedumu, taču viņa kapavietu mums nav izdevies noskaidrot.

Ielūgumā uz koncertu Lielajā Ģildē bija publicēta kāda represētā cilvēka poēma – šī dzeja sasauca ar to, ko redzējam un pārdzīvojām tajā garajā ceļā svešumā:

*Sarkans vilciens melnā naktī
Dārdot aizved simtus, tūkstošus.
Tur stāvs pie stāva, knupus, sēdus,
Guļus mesti – varbūt uz mūžu
Tiks kaisīti kā pelni vējā...*

Tagad esmu biedrības "Daugavas Vanagi" un Rīgas Represēto biedrības biedrs, regulāri iesaistots dažādos rīkotajos pasākumos. Tik daudz likteņu ietekmējuši šie drūmie notikumi. To visu stāstu, lai uzturētu sabiedrībā modru garu, kas nekad neļautu šādiem traģiskiem notikumiem atkārtoties. ▲

**Intervēja: Ilze Kopmane
Foto: Zigmārs Ungurs**

Mani saukāja par fašistu

Mums LNS nav ne maz daudz represēto, kuri atcerētos piedzīvoto un pārdzīvoto. Citi tai laikā bijuši zīdaiņa vecumā, citi pāris gadus vecāki, tāpēc no savas pieredzes neko pastāstīt nevar. Bet, lūk, LNS biedrs represētais ANDRIEVS MALDONIS labprāt ieradās LNS Informācijas nodaļā, lai dalītos savās atmiņās.

Vai jūs atceraties, kā notika izsūtīšana?

Tas notika 1949. gada 25. martā, man tad bija seši gadi, bet es daudz atceros. No rīta mūsu mājās ieradās krievu zaldāti ar automātiem un pavēlēja sataisīties prombraukšanai.

Vajadzēja ātri sapakot mantas, ko ņemt līdzi. Mūs aizveda uz pagasta centru, kur jau bija priekšā daudzas ģimenes ar mantām. Vēlāk mūs visus aizveda uz vilcienu. Stacijā gāja traki, cilvēki nesaprata, kur viņus vedīs, daudzi

kliedza un raudāja, bet aizbēgt nevarēja, visapkārt stāvēja krievu karavīri ar automātiem. Visiem lika ar mantām sakāpt vilcienā un durvis aiztaisīja, nebija pat lodziņu vai kādas spraugas, pa kuru redzēt, uz kurieni ved.

Mūsu ģimenē bija četri cilvēki un visus izsūtīja: mani, vecāko māsu, māti un tēvu, lai gan viņš bija invalīds. Tēvam reiz kuļmašīnā ierāva kāju un to nācās nogriezt, bet krievi jau neskatījās, invalīds, sieviete, bērns vai sirmgalvis – izsūtīja visus. Mūsu ģimeni izsūtīja tāpēc, ka bijām liela un turīga zemnieku saimniecība un mūs uzskatīja par budžiem. Saimniecība atradās

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Gulbenes rajona Tirzas pagastā.

Pa ceļam uz Sibīriju vilcienā mums iedalīja 100 gramus maizes dienā katram. Vislaik bija neciešams troksnis no riteņu klauzdoņas, man ļoti sāpēja galva un ausis, saslimu un šajā braucienā arī zaudēju dzirdi. Ārsta taču nebija – ne vilcienā, ne Tomskas apgabalā, kur mūs nometināja.

Kāda tur bija dzīve?

Izsūtījumā mūsu ģimene dzīvoja mājiņā bez kādām ērtībām, vasarā vēl nekas, bet ziemas bija ļoti aukstas un trūka ūdens, ar ko nomazgāties. Mājās arī bija auksti, jo sals laukā bija 40 grādi un mājiņām, protams, nebija nekādas siltumizolācijas. Darbā sala rokas un kājas, deguns un vaigi bija sarkani no sala. Ar ēšanu

arī ļoti bēdīgi, daudzi bija badā. Lai izdzīvotu, pašiem bija kaut kā jānopelna pārtika. Naudas tur nemaz nebija, viss notika maiņas ceļā. Mans tēvs, piemēram, ņēma labot apavus un par to viņam iedeva pārtiku.

Tur pa upi cilvēkus pārvadāja ar tādām kuģiem, kuru tilpnēs sadzina cilvēkus, bet pāri uzlika vākus, lai viņi neko neredzētu. Nezinu, no kā krievi baidījās.

Brīnījāties, cik paši vietējie krievi nabadzīgi dzīvo, tur pajūgos jūdza govīs, jo zirgu viņiem nebija. Mājas taisīja no sazāģētiem baļķiem, sasienot tos kopā, jo naglu nebija. Ziemā, kad laukā bija minus četrdesmit grādi, lopus no kūts pārveda un māju, kur tie visu ziemu dzīvoja kopā ar cilvēkiem, lai nenosaltu. Istabā

mitinājās kopā cilvēki, govīs, cūkas, vistas... Smirdoņa bija neciešama, bet vēdināt arī nedrīkstēja tādā aukstumā.

Dzīve bija ļoti grūta. Tomēr sameklējām skolu, kur es varētu mācīties. 1954. gadā sāku iet pirmajā klasē krievu skolā, biju tur vienīgais nedzirdīgais. Arī skolā neklājās viegli, krievi apsaukāja mani par fašistu un fiziski aizskāra. Gāju skolā trīs gadus, kamēr 1957. gadā mūs atbrīvoja un atgriezāmies Latvijā. Bijām priecīgi, ka vispār visi esam palikuši dzīvi. Atpakaļ uz Latviju braucām piecas dienas.

Atgriezāmies savā saimniecībā, bet tā bija pilnībā izlauzta, pat no šķūņa bija palikusi tikai puse.

Kur turpinājāt mācības?

Mācības es turpināju Rēzeknes loģopēdiskajā skolā. Pēc tam divus gadus mācījos Rīgas 19. pilsētas profesionāli tehniskajā skolā kokapstrādi un saņēmu atestātu ar teicamām un labām atzīmēm. Esmu beidzis arī Rīgas Raiņa 8. vakara maiņu vidusskolu.

Un kā ar darba gaitām?

Izsūtījumā Sibīrijā, protams, bija jāstrādā pat man, bērnam. Bet Latvijā sākumā strādāju Rīgas kokapstrādes rūpnīcā. Pēc pieciem gadiem notika štatu samazināšana un es aizgāju strādāt uz celtniecību. Šajā jomā strādāju līdz pat šim laikam, konkrētāk, SIA "Komercceltnieks", kurā esmu nostrādājis jau 39 gadus. Daru tur dažādus darbus – apmešanu, krāsošanu, špaktelēšanu un citus.

Būvējam arī jaunas mājas. Kad ir steidzams pasūtījums, tad nākas strādāt arī sestdienās, svētdienās. Ar darbabiedriem varu sazināties, reizēm ar rakstīšanu, tur strādā gan krievi, gan latvieši.

Paši dzīvojam Imantā, man ir sieva un divi bērni. Vecākajam dēlam Aivaram ir 40 gadu, viņš jau aizbraucis uz Īriju, jo nevarēja te atrast darbu. Jaunākam dēlam Igoram ir 33 gadi, palicis tepat Latvijā. ▲

Zigmārs Ungurs

Foto: Z. Ungurs un no A. Maldoņa personiskā arhīva

Pirmie Jāņus nosvin jelgavnieki

21. maiju mūsu grupas biedri pavadīja Tērvetes dabas parkā. Tā bija jautra brīvdiena kopā lieliem un maziem, izstaigājot "laimīgas zemes un gaisa takas".

kus esam nosvinējuši paši pirmie. Visiem bija interesanti! ▲

Natālija Felkere, foto: Ilona Pole

Otrie Jāņus nosvin valmierieši

23. jūnijā biedrības dārzā – savā lapenē sanāca 14 biedri, lai atzīmētu Līgo svētkus.

Lapene bija pušķota ar pļavu ziediem un meijām. Katrs atnesa savus groziņus un labu garastāvokli. Katram

bija jānodzied līgo pantiņš, bija jautras atrakcijas. Bija sieri, alutiņi un pat šašliki. Bija jauki ar kopā būšanu. Jau 8. reizi pēc kārtas mēs atzīmējam Līgo svētkus – citreiz bija ap 30, citreiz

pat 8 dalībnieki, bet visi pasākumi bija jauki un mīļi savā dārzā – savā lapenē, ja list liet.

Paldies visiem, kas bija kopā ar mums Līgos svētkos. ▲

Dace Lāce

Foto: Sintija Kārklīņa

Ligo arī Anglijā

Mūsu biedri, kuri dzīvo un strādā Anglijas pilsētā Piterboro, arī svinēja Jāņus – dzerot alu, ēdot Jāņu sieru, tāpat kā to darītu Latvijā. Vienīgi pilsētā nedrīkst kurināt ugunsgrākus un arī lauzt ozola zarus vainagam nav atļauts. Tomēr nomaļākā vietā pa kluso atradām ozolu un nopinām vainagu vienam Jānim, kurš ar ģimeni viesojās pie Piterboro nedzirdīgajiem latviešiem.

Tomēr ne visi Lielbritānijā dzīvojošie un strādājošie latvieši svin Jāņus. Šoreiz svinēja par godu ciemiņam. Nākamajā dienā uzzinājām, ka referendumā briti nobalsojuši par izstāšanos no ES. Vakarā daudzi atkal sanācām kopā un diskutējām par notikušo referendumu. Daudzi mūsu biedri nolēma, ka tomēr neatgriezīsies Latvijā. ▲

Māra Lasmane
Foto: Sergejs Lasmanis

EUD aicina stažēties Eiropas institūcijās

Eiropas Nedzirdīgo savienība sadarbībā ar Eiropas Parlamentu, Eiropas Komisiju un Eiropas padomi organizē stažēšanās programmu dažādās Eiropas institūcijās no 2016. gada 12. septembra līdz 16. decembrim Briselē, Beļģijā.

Aicināti pieteikties arī Latvijas nedzirdīgie – zīmju valodas lietotāji, kas darbojas nedzirdīgo tiesību politikas vai mediju jomā. **Pieteikšanās līdz 5. augustam.**

Stažierim jābūt ar augstāko izglītību vai studentam. Viņam būs jāveic: videomateriālu un publikāciju veidošana EUD mājaslapā; Ģenerālās asamblejas, EUD semināra sagatavošana; transporta, viesnīcu rezervēšana; situācijas analīzes sagatavošana; tekstu tulkošana no/uz angļu valodu un starptautisko zīmju valodu u.c.

Plašāka informācija LNS mājaslapā. ▲

Ieraudzīt un notvert neparasto!

Fotokonkursa piektā kārtā sekoja ļoti drīz pēc ceturtās, iespējams, tāpēc fotogrāfiju nebija daudz. Vasaras karstumā cilvēki slinkāk domā, slinkāk seko jaunumiem, pa starpu vēl Jāņi, tāpēc īpašs paldies Genovefai Ņevjadomskai, kura savu fotogrāfiju atsūtīja pirmā! Ja vien tā būtu vēl mazliet labākā tehniskā kvalitātē un ar lielāku izdomu (piemēram, cilvēku grupas izvietojumā), tad noteikti tiktu pirmajā vietā.

Kvalitatīva fotogrāfija ir Kristapam Legzdiņam, bet īsti tā neatbilda

tēmai: fotogrāfijā redzami dzirdīgie jaunieši (tikai fonā viena nedzirdīgā jaunie). Bet fotogrāfija pati par sevi laba, tāpēc nav brīnums, ka tā uzvarēja balsojumā sociālajos portālos.

Ja iepriekšējā kārtā žūrijai bija grūti izvēlēties tāpēc, ka bija tik daudz labu fotogrāfiju, tad šoreiz bija grūti izvēlēties tāpēc, ka bija maz labu fotogrāfiju. Bet vērtējums neizpalika, un tas bija šāds: **pirmajā vietā Ilonas Poles fotogrāfija "Mērķtiecība"!** Otrajā vietā Genovefas Ņevjadomskas foto "Mēs trakajās dienās", bet trešajā – Jāņa Immura foto "Mākslas pasaulē ieskatoties" (Jāņi, nefotografē gan vairs pret gaismu!).

I vietā: Ilona Pole
"Mērķtiecība"

III vietā: Jānis Immurs
"Mākslas pasaulē ieskatoties"

Publiskajā balsojumā uzvarēja Kristapa Legzdiņa foto
"Mācām zīmju valodu dzirdīgajiem jauniešiem"

II vietā: Genovefa Ņevjadomska
"Mēs trakajās dienās"

UZMANĪBU! Nākamās kārtas tēma – "Vasara – ceļojumu laiks". Šai tēmā iesūtītajām fotogrāfijām žūrija nevērtēs "saistību ar LNS". Varat sūtīt visu ko un jau tagad, tūlīt – dabas un pilsētu skatus, cilvēku foto, selfijus ar sevi dažādās vietās utt. Galvenais – lai būtu kaut kāds neparastums fotogrāfijās, tas žūrijai patīk!

Pēdējais termiņš fotogrāfiju iesūtīšanai – 9. augusts. NENOKAVĒJIET!

Lai veicas noķert skaistus kadrus un uz tikšanos augustā! ▲

Žūrijas vārdā: Zigmārs Ungurs

Kurlmēmo Dzīve

Šajā numurā publicējam fragmentus no "Kurlmēmo Dzīves" 1935. gada numuriem. Raksti bija tik interesanti, ka šoreiz šai tēmai īstenībā vajadzētu atvēlēt divas lappuses.

No šiem rakstiem var uzzināt daudzas lietas, kas vairs nepastāv, piemēram, ka toreiz, trīsdesmitajos gados, pastāvēja Valmieras nedzirdīgo skautu vienība. Skauti pastāv joprojām, bet, cik zināms, nedzirdīgo vienības viņu rindās nav.

"Kurlmēmo Dzīves" veidotāji rūpējās, lai izglītotu savus lasītājus. Savās piemiņas dienās (jubilejās) aprakstītas latviešu lielākās personības, piemēram, Krišjānis Barons, Atis Kronvalds, Oskars Kalpaks...

Dotas praktiskas pamācības labākai dzīvei, aprakstīts, cik izdevīgi ir nodarboties ar putnkopību, cik nepieciešams dzīvē ir labi prast kādu amatu.

Vēstīts arī par to, ka "Kurlmēmo Dzīves" redakcijai ir grūtības ar korespondentu iesaistīšanu. Un daudz kas cits... ▲

Veiksmīgu lasīšanu!

Padomu došanas punkts

Pie Vidzemes kurlmēmo biedrības (skolā) nodibināts padomu došanas punkts, kur nedzirdīgiem pilnīgi bez maksas sniedz dažādus padomus un palīdzību darba sarežģījumos, tiesu lietās un daudz citos gadījumos.

Padomu punktu vada R. Bērziņš, kuram jāziņo par visiem gadījumiem, kad vajadzīga palīdzība. Lūdzējam jāziņo tikai patiesība. Padomu punkts nevar palīdzēt, ja melo vai citādi sagrao patiesību. ▲

4. nedzirdīgo olimpiāde

Notika Londonā 17. - 24. augustā. Piedalījās 12 valstis ar apmēram 200 sportistiem. Sasniegumi visi ļoti labi: visās disciplīnās laboti pastāvošie pasaules vai arī olimpiskie rekordi – pavisam uzstādīti 7 jauni pasaules rekordi un 12 olimpiskie rekordi.

Atsevišķi sasniegumi šādi: skriešanā 100 m – Pertcovski (Francija) 11,4 sek.; 200 m – Raimund (Fr.) 23,7 s; 400 m – Milbradt (Vācija) 52,2 s (jauns pasaules rekords); 110 m barjerskriešanā – Kaurela (Somija) 17,7 s; augstlēkšanā Lehtonen (S.) 1,72 m; tāllēkšanā – Raimund (Fr.) 6,40 m; kārtslēkšanā – Wassal (A) 2,30 m; lodes grūšanā – Kaurela (S) 13,15 m; diska mešanā – Westling (Zviedrija) 38,56 m; šķēpa sviešanā – Chudzhiewiez (Amerikas polis) – 54,84 m.

Dāmām: 100 m – Blanshard (A) 13,8 s; augstlēkšanā – Sperling (V) 1,29 m; tāllēkšanā – Kjelin (Z) 4,40 m; lodes grūšanā – Kjelin (Z) 9,21 m.

Galīgā klasifikācijā 1. vietā ierindojās Anglija, 2. vietā Francija, 3. vietā Vācija, 4. vietā Somija. ▲

Vienības grāvēji

(Vidzemes kurlmēmo biedrības biedru ievēribai)

Ko viens cilvēks nespēj, to spēj cilvēku kopība. Katrs pats par sevi mēs nespējam dzīvot.

Ja mēs dzīvotu katrs par sevi, mums nebūtu tā, ko tagad redzam visapkārt, – nebūtu ērto dzīvokļu, silto, skaisto apģērbu un apavu; dažu stundu laikā mēs nevarētu nokļūt no vienas valsts malas otrā. Mēs dzīvotu kā mežoni Āfrikā, ģērbtos ādās un ar šķēpu un bultām ietu medībās.

Kāpēc tas tā? Nevienam cilvēkam nav iespējams visus darbus labi padarīt. Viens labāki gatavo apģērbus, otrs apavus, trešais prot labāki maizi cept. Viņiem vajaga arī daudz citu lietu, kuras viņi paši neprot taisīt. Tāpēc viņi vajadzīgās lietas iemaina jeb pērk, bet paši turpina strādāt savu darbu.

Lai aizsargātu savas vajadzības un darbu pret citiem nevēlamiem, tad radnieciskās ciltis apvienojās stiprā vienībā – valstī. Valsts gādā par saviem iedzīvotājiem, aizsargā tos pret ienaidniekiem, māca viņus skolā. Par to valsts iedzīvotājiem jāiet valstij palīgā – jāiet kara dienestā, jāmaksā nodokļi, jāpaklausa likumiem, kas veido un vada valsts dzīvi. Cik labi iedzīvotāji izpilda savus pienākumus pret valsti, tik stipra ir valsts un tik daudz viņa var palīdzēt saviem iedzīvotājiem.

Biedrība savā dzīvē ir tāpat kā maza valsts. Biedrībās apvienojas tie, kuriem ir vienādas vajadzības, vienādi mērķi. Ir dažādas biedrības: dziedāšanas, lauksaimniecības, mednieku, amatu (arodu) un citas biedrības.

Nedzirdīgo biedrību mērķis ir palīdzēt nedzirdīgiem dažādos gadījumos, rūpēties, lai biedri var sanākt kopā un jauki un derīgi pavadīt brīvo laiku, paņemot līdž uz mājām dažu labu pamācību. Lai to varētu darīt, biedrībām vajaga daudz naudas, vajaga arī gudru, saprātīgu vadoņu, kas vada biedrības dzīvi.

Biedrības biedriem tāpēc vajaga **kārtīgi maksāt biedru naudu, paklausīt saviem vadoņiem un pamācīt arī citus,** kas to nezina. Ja visi biedri tā darīs un būs vienprātīgi, tad biedrība augs liela, skaista, varēs vairāk saviem biedriem dot un palīdzēt. Mēs redzam, tāpat kā valstī, tā arī biedrībā labklājība var tikai tad pastāvēt, ja valsts iedzīvotāji un biedri labi izpilda savus pienākumus. To saprot arī vairums nedzirdīgo un tādēļ atbalsta savas biedrības.

Bet ir arī daži nedzirdīgie, kas domā, ka viņi esot "gudrāki". Viņi saka, ka nevajagot maksāt biedru naudu, nevajaga paklausīt vadoņiem un nevajagot biedrībā kārtības, viņi nosauc apzinīgos biedrus par muļķiem.

Kāpēc viņi to dara? Atbilde ir īsa – viņi paši neko jaunu, labāku nevar dot. Dažreiz viņiem nepatīk kāds no biedrības vadoņiem. Viņi tad dara tāpat kā mazi bērni: paņem savas mantiņas un pasaka: "Es ar tevi vairs nespēlējos. Es pateikšu mammai!" Viņi lepni izstājas no biedrības, nolamā to un aiziet. Dažreiz atkal viņi ilgi nav maksājuši biedru naudu, tomēr grib visas biedru tiesības dabūt. Kad biedrībā notiek kāds izrīkojums, tad viņi ir atkal klāt un grib saņemt visu to pašu, ko biedri.

Sabiedriskā dzīve tādu rīcību var tikai nosodīt. Kā no mašīnas izņem to daļu, kas nestrādā labi, tāpat dara ar biedriem, kas traucē biedrības darbību. Šādus vienības grāvējus mēs varam salīdzināt ar ļauniem augoņiem, kurus ārsti izgriež, lai viņi nesabojātu veselo miesu.

Tādēļ esat, biedri, apdomīgi un pierādiet katrs savas veselīgās domāšanas spējas! Ja agrāk, iestājoties biedrībā, apsoliņties veicināt viņu, tad **savu solījumu vajaga turēt atmiņā un apzinīgi darīt visu, kas nāk biedrībai par labu, lai viņa uzplauktu.** ▲

Sākumu lasiet 1. lpp. Rainieši ceļas spārnos – lai izdodas!

skolā šis koferītis kļuvis pēc iespējas pilnāks un smagāks ar visu, kas skolā tika piedāvāts. Katra diena dzīvē slēpj iespējas un pārsteigumus, lai izdodas atklāt un izmantot tos!"

Lai "koferītis" būtu vēl smagāks ar nodēģām lietām, LNS prezidents katram absolventam pasniedza dāvanu. Savukārt LNS Jauniešu centra vadītājs **Kristaps Legzdīņš** aicināja aktīvi piedalīties jauniešu aktivitātēs Latvijā, Eiropā un pasaulē.

Marija Pāne saņēma Rīgas Domes pateicības rakstu par izciliem sasniegumiem mācībās un aktīvu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē.

Kāda absolventa māte, izsakot pateicību skolai, iedvesmojoši uzsvēra, ka Raiņa skola ir īpaša, to nevar salīdzināt ar parastajām vidusskolām, jo te mācības notiek divās – skaņu un zīmju valodās.

Nedēļu pirms šī izlaiduma bija arī 9. klašu izlaidums, kurā absolventi bija

arī mūsējie: **Mirdza Rūja** un **Jurijs Kaliberda**.

Ko jaunieši darīs tālāk? Absolventi labu laiku kala plānus, bet skaļi neizpaudiva. Tomēr daļa domā turpināt izglītību profesionālajās un augstākajās izglītības iestādēs, citi vienkārši turpinās darbu, vēl kādi – meklēs laimi kaut kur citur.

Viņu izvēles galarezultātus redzēsīm rudenī. Lai mūsu jauniešiem labs ceļavējš turpmākajā dzīvē! ▲

Ivars Kalniņš

Izlaidumi skolās un augstskolās

Rīgas internātskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem izlaidums notika 3. jūnijā.

Pamatskolu (9. klasi) beidza Nils Bušmanis, Kaspars Martukāns, Andželika Petkuna. Profesionālo klasi, reizē iegūtot profesionālo pamatizglītību beidza Rūdolfs Rubens, Gunārs Vītiņš, Marika Gobīna, Andis Aleksāns un Arvis Štālbergs. Absolventiem ir nodoms izglītību turpināt šai pašā skolā.

Valmieras vājdzirdīgo bērnu internātvidusskolā – attīstības centrā vidusskolas izlaiduma šogad nebija, bet pamatskolas abām devītajām klasēm izlaidums notika 10. jūnijā. Pamatizglītību ieguva Lelde Kursīte, Elza Alise Zariņa, Laura Makšīma, Kristers Lāns, Rolands Pintāns, Kristīne Bērziņa, Kaiva Dubrovskā, Kristiāns Geiduks, Eduards Tamsons, Jānis Tamsons, Diņārs Visockis.

Daļai absolventu ir idejas, kur mācīties tālāk, piemēram, četri puīši gribētu mācīties par autoatslēdzniekiem, divi no viņiem – Jelgavas Tehnikumā, bet divi – Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā. Viena absolvente gribētu izmācīties par frizieri, viena – par vizāžisti Rīgas Stila un Modes profesionālajā vidusskolā. Tomēr šie lēmumi nav galīgi, domas un intereses vēl var mainīties.

Daudzi ir beiguši profesionālās un augstākās izglītības iestādes.

Barkavas Profesionālo vidusskolu 1. jūlijā absolvēja

Aleksandrs Jegorčenoks, Gunārs Tilgalis, Mārtiņš Vilks, Jānis Riekstiņš, Ivans Korziņins.

Rīgas Mākslas un mediju tehnikumu 1. jūlijā absolvēja Vadims Potašenko, Paulīne Kalniņa, Jānis Glušņonoks, Edgars Celmiņš.

Malnavas koledžu kā automehāniķi 22. jūnijā absolvēja Aleksandrs Šakelis, Valērijs Tuksnesis, Vadims Kuprijanovs un Ģirts Paģiris, bet Māris Lubāns – kā autotransporta speciālists.

SIVA Jūrmalas profesionālās vidusskolas nedzirdīgajiem absolventiem Gunai Pelsei, Annai Maļcevai, Sandrai Suharževskai, Mārtiņam Čepulim izlaidums bija 22. jūnijā. Šajā pašā datumā izlaidums notika arī **Zaļenieku profesionālajā vidusskolā**, ko beidza Beāte Grīnšpone.

Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolu 18. jūnijā absolvēja Diāna Greneviča, bet **Rīgas Stila un modes profesionālajā vidusskolā** 30. jūnijā – Anita Grahoļska.

Restorānu Servisa skolas audzēknēm Mārai Kursītei un Katrīnai Grāvītei izlaidums gaidāms augustā. Neklātienēs studentēm Anitai Ceplei LU P. Stradiņa medicīnas koledžā izlaidums notika 29. jūnijā, bet Gundegai Paņko Liepājas Universitātē studijas beigsies 30. jūnijā.

Artūrs Suharževskis beidza **SIVA koledžu**, bet Sigita Ķikure – **LU P. Stradiņa Medicīnas koledžu**. ▲

Sagatavoja: Zigmārs Ungurs

Alsviķu skola gaida jaunus audzēkņus

Alsviķos atkal izsmaržojušas izlaiduma bērzu meijas, un vēl uzvēdi skurbinoša ziedu smarža ...

Bijušo skolas nedzirdīgo absolventu pulkam – vairāk nekā septiņdesmit jauniešiem – šogad pievienojušies vēl četri nu jau bijušie audzēkņi.

Edgars Hazenjegers, Sergejs Jegorovs, Māris Cvetkovs, Sergejs Deņisovs ir ieguvuši profesionālas zināšanas un arodprasmī katrs savā izvēlētā darbības jomā.

Edgars jau skolas laikā bija pirmais palīgs savam arodskolotājam, viņam varēja uzticēt jebkuru darbu. Skolā ir daudz plauktu, skapju un galdu, kur savu roku pielicis Edgars. Un ne tikai skolā, bet arī nedzirdīgo klubā redzams viņa veikums – kā brīvprātīgais, strādājot vakaros, Edgars tur veica telpu kosmētisko remontu.

Sergejs Jegorovs ir pavāra palīgs. Sergejam ļoti patīk strādāt virtuvē, viņu tur var sastapt jebkurā ēdienreizē. Ja viņu pieņems darbā kāds darba devējs, tad iegūs vērtīgu palīgu, jo Sergejs nav jāmudina iet strādāt virtuvē, viņš pats tur labprāt iet un dara.

Māris Cvetkovs iegūtās zināšanas arī noteikti varēs izmantot savā vai kādā citā virtuvē, gatavojot gardas pusdienas.

Sergejs Deņisovs apguvis galdniecības amatprasmī.

Vairāki jaunieši turpinās iesāktās mācības, un mēs gaidām arī jaunus audzēkņus. Apkopojot nedzirdīgo audzēkņu sarakstu, pamanīju, ka šeit, skolā, daudzi ir ieguvuši ne tikai profesiju un draugus, bet atraduši sev arī dzīvesdraugu.

JAUNIEŠI, AICINĀM JŪS - nāciet mācīties pie mums, jo skola ar katru gadu kļūst nevis vecāka, bet skaistāka! ▲

Ritma Egle, tulks, kurš vienmēr jūsu rīcībā

Amerikāņu ieteikumi – lasiet, kā drošāk dzīvot!

PROTECT AMERICA

ASV kopiena "Aizsargāt Amerikas drošību" izstrādājusi mājas/dzīvokļa drošības ieteikumus nedzirdīgajiem cilvēkiem. Piedāvājam saīsinātu slaidu teksta tulkojumu, kas varētu noderēt arī Latvijas nedzirdīgiem iedzīvotājiem.

Liela daļa no ASV iedzīvotājiem – aptuveni 40 miljoni cilvēku – ir ar dzirdes zudumu. Viņu īpašas bažas un rūpes saistītas ar savas mājas drošību un sagatavotību avāriju, katastrofu, dažādu nelaimes gadījumu situācijām. Tieši tāpēc nedzirdīgo vajadzībām sagatavota šī īsā pamācība par mājas drošību.

Izveidojiet evakuācijas plānu ar iespēju izklūt no mājas avārijas gadījumā. Operatīvās rīcības plānā vajag iekļaut draugus, ģimeni un kaimiņus kā brīvprātīgos palīgus un atbalsta sniedzējus.

Svarīgi ir jau iepriekš noteikt drošas tikšanās /patvēruma vietas ārpus savas dzīvojamās platības un apzināt tās kā iespējamās, ja tas kādreiz būtu nepieciešams. Saskaņojiet ar šo vietu īpašniekiem to, kādas īpašas vajadzības ārkārtas situācijā varētu būt un kā viņi varētu palīdzēt.

Kas būtu darāms ar mājdzīvnie-

kiem ārkārtas situācijā? Neaizmirstiet izveidot rīcības plānu arī par to. Noskaidrojiet iespējas dzīvnieku ievietošanai tuvākajā patversmē šādos gadījumos.

Sakārtojiet un noteiktā vietā glabājiet ārkārtas komplektu ar šādām lietām ūdens drošā iepakojumā: pirmās palīdzības aptieciņa; kabatas gaismas baterija – noderēs, ja būs nepieciešams redzēt un nolasīt no lūpām vai izmantot zīmju valodas tulku; pildspalva un papīrs, lai sazinātos rakstiski; vienreizējās baterijas, ja tiek izmantots dzirdes aparāts vai iekšauss implants. Dzirdes aparāts vai iekšauss implants jānodrošina pret mitruma iedarbību. Pierakstiet arī tālruņa numuru tulka izsaukšanai.

Novietojiet šo komplektu labi pieejamā vietā (pirmajā stāvā, ne pārāk augstu no zemes), lai nodrošinātu, ka tas būs ērti sasniedzams avārijas gadījumā. Var arī sagatavot "komunikācijas kartītes" ar pamata vārdiem – „pārtika”, „ūdens”, „slims”, „palīdzība” un pielīmēt tās savam avārijas komplektam, lai lietotu pēc vajadzības, parādot attiecīgā situācijā.

Apsveriet iespēju iegādāties un uzstādīt savās mājās dūmu detektoru, kam pievienots raidītājs un uztvērējs (ar gaismas vai vibrācijas signālu), lai īpaši signāli (mirgojošā gaisma, vibrācija, pastiprinātas skaņas ierīces, ārējās papildu sirēnas utt.) brīdinātu par trausmes situāciju. Ārējās sirēnas ir daudz skaļākas nekā iekšējās.

Runājot par Latvijas apstākļiem, abi LNS Surdotehnikā palīdzības centra (SPC) piedāvātie signalizatori – gan ar gaismas (mirgojošo) funkciju, gan ar vibrācijas funkciju ir izmantojami mājokļa drošības jautājumu risināšanai.

Ja klientiem mājās vai dzīvokļos ir uzstādīts dūmu detektors, tad SPC direktors Arnolds Pavlins iesaka saņemt attiecīgo signalizatoru un novietot raidītāju pie šī detektora sirēnas un uztvērēju pie gultas vai uz ķermeņa. Nekāda īpaša savienošana netiek prasīta, jo šie signalizatori reaģē uz skaņu.

Ja izmantojat dzirdes aparātu, jāapsver tā drošība, novietojot uz naktsgalda tā, lai avārijas situācijā tas nenokrīt uz grīdas un nesasītas. Glabājiet naktī savu mobilo telefonu līdzās gultai, lai vienmēr ātri varētu pārbaudīt teksta paziņojumus (sms). Mūsdienu mājas drošības un automatizācijas sistēmas ārkārtas situācijā nosūtīs paziņojumus uz jūsu mobilo tālruni.

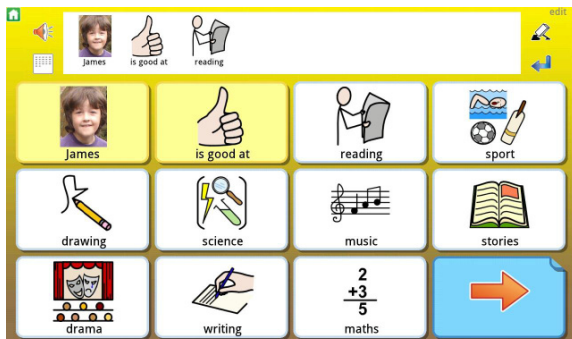
Runājot par dzirdes aparātu novietošanu, A. Pavlins pieļauj, ka katram klientam noteikti jau ir iestrādājies sava rutīna: "Katrs savu dzirdes aparātu noliek sev zināmā un pierastā vietā. Domāju, ka tā ir sasniedzamības robežās. Sevišķi, ja cilvēki, piemēram, gultā skatās televizoru, nu tad dzirdes aparātu atstāj uz naktsgalda. Drošības apsvērumu dēļ, tā arī būtu vispiemērotākā vieta."

Šobrīd Latvijā cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, kas iekļuvuši ārkārtas situācijā, tiek piedāvāts nosūtīt izziņu uz 112, bet nav izstrādāta sistēma, kā VUGD paziņotu viņiem par ārkārtas stāvokli kādā reģionā.

Vienmēr var un vajag iemācīties kaut ko jaunu. Dalieties šajās zināšanās! Jūs nekad nevarat zināt, kas ar jums var atgadīties! ▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane un Inese Immure

Jūs jautājāt: Kas ir WIDGIT ?

Šis mazpazīstamais jēdziens Kopsoli pirmoreiz tika minēts šī gada 2. numurā intervijā ar Rīgas skolas skolotāju Olgu Volonti, kura Widgit programmu izmanto savā darbā kā palīgīdzekli, lai vieglāk komunicētu un saprastos ar cilvēkiem, kuriem ir grūtības ar tekstu rakstīšanu/ lasīšanu un to saprašanu.

par simbolu valodu. Šie simboli cilvēkiem dod iespēju iegūt informāciju, kura savādāk viņiem nebūtu pieejama. Simbolus lietojam mēs visi. Tas ir vienkāršs, ātrs un vizuāls veids, kādā pasniegt informāciju. Widgit programmā ir simboli vairāk kā 40 000 vārdiem, kuri palīdz cilvēkiem „iztulkot” rakstīto tekstu.

Šos simbolus sāka izmantot Lielbritānijas speciālajās skolās pirms aptuveni 25 gadiem ar mērķi atrast veidu, kādā bērni spētu paust informāciju par sevi un pastāstīt savas domas, vēlmēs un vajadzības. Pēc skolotāju novērojumiem, tas ir ļoti palīdzējis gan mācību procesā, gan ar uzvedības problēmām klasē.

kajos veidos. Ļoti plaši tie izmantoti darbā ar bērniem un pieaugušajiem, kuriem ir intelektuālās attīstības traucējumi. No Widgit simboliem veidoti mācību materiāli palīdz labāk uztvert un saprast lasītos ciktus, mācību vielu skaidrojumus un citus mācību procesā sastopamos materiālus.

Tagad Widgit programma ir pieejama arī latviskā versijā, to izmanto, piemēram, Rīgas internātvidusskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem. Šī programma ir lielisks palīgs, lai nedzirdīgam bērnam mācītu vārdus, teikumus, attīstītu viņa valodu.

Widgit izmēģinājuma versiju uz 21 dienu var lejupielādēt internetā: <http://download.widgit.com/symwriter/>. Tur uzspiediet "Reģistrēties izmēģinājuma versijai" un tālāk sekojiet norādei. ▲

Sagatavoja Zigmārs Ungurs

Faktiski šo programmu var saukt

Widgit simbolus izmanto visdažādā-

Par iepazīšanos un iepazīstināšanu

Katru dienu mums gadās situācijas, kad satiekam nepazīstamus cilvēkus, retākas ir situācijas, kad nākas ar viņiem iepazīties.

Piemēram, kafejnīcā mums apkārt sēž daudz nepazīstamu cilvēku, bet nav vajadzības ar viņiem iepazīties. Bet dažādās kompānijās svētkos un citos saietos arī var gadīties nepazīstami cilvēki.

Un tad rodas jautājums: kā tad ir pareizi – iepazīties pašam jeb arī meklēt kādu pazīstamu, kurš pazīst gan jūs, gan svešo cilvēku un varēs būt kā starpnieks, kas jūs abus iepazīstinās? Šie ir divi galvenie iepazīšanās procedūras veidi.

Pareizāk, ja jūs iepazīstina kopīgs draugs vai paziņa, vārdu sakot – starpnieks, kurš it kā rekomendē jūs un uzņemas atbildību par tālāko.

Te nu jāpaskaidro, ka šeit nav runa par iepazīšanos nedzirdīgo starpā. Visas pasaules nedzirdīgie faktiski ir vienota kopiena un viegli iepazīstas paši bez kādām ceremonijām.

Izņēmums ir tikai svinīgi saieti, kur ir spēkā iepazīstināšanas procedūra. Piemēram, kad EUD prezidents Marku Jokinens viesojās Rītausmā, viņš iepazīstināja publiku ar sava biroja darbiniekiem, kuri pēc tam paši sīkāk iepazīstināja publiku ar sevi un savu darbu.

Tāpēc šeit runa būs par iepazīšanos un iepazīstināšanu, kā tas pieņemts dzirdīgo starpā. Kā jau minēts, kad divus savstarpēji svešus cilvēkus iepazīstina starpnieks, tas vieš lielāku uzticību. Ja, piemēram, aiziesiet uz kādu dzirdīgo pasākumu kopā ar dzirdīgu draugu, būtu vieglāk iepazīties ar šī drauga starpniecību.

Vīrieti vienmēr stāda priekšā sievietei, nevis otrādi. Tāpat jauns cilvēks tiek stādīts priekšā gados vecākam. Ierindas cilvēkus stāda priekšā sabiedrī-

bā pazīstamām personībām, padotos – priekšniekiem.

Taču lietišķās attiecībās vecums vai dzimums zaudē savas priekšrocības, piemēram, ja darbā tiek pieņemts vecāks cilvēks, viņu stāda priekšā vadītājam, kurš var būt arī gados jaunāks.

Nekad nevajag iepazīstināt cilvēkus pret viņu gribu. Iepazīstināšanas laikā pirmais sniedz roku tas, ar kuru jūs tiek iepazīstināts. Ja kādu iepazīstina ar jums, jums jāsniedz roku pirmajam. Iepazīstoties un sasveicinoties, par nepieklājīgu tiek uzskatīta klusēšana atbildes vietā. Ja jūs uzrunā, jums noteikti kaut kas kaut kādā veidā jāatbild.

Saviesīgos pasākumos (ballītēs) cilvēki iepazīstas daudz vieglāk. Gadās, ka pie jums pienāk kāds nepazīstamais un stāda pats sevi priekšā – nosauc savu vārdu un kādā sakarībā viņš šeit atrodas, piemēram, saimnieka kolēģis vai kaimiņš. Tad jums jānosauca arī savs vārds, un kādā statusā šeit esat, piemēram, cita ielūgta viesā draugs. Ja esat kopā ar draudzeni vai sievu, noteikti jāiepazīstina arī ar viņu.

Var rasties situācija, kad uz ballīti ir uzaicināts pāris, kas nav zināms pārējiem ballītes viesiem. Tādā gadījumā saimniekam ir pienākums viņus iepazīstināt ar pārējo kompāniju.

Ja vīrietis pirms iepazīšanās ar dāmu sēž, viņam noteikti jāpieceļas kājās. Nav pieņemts iepazīties vai iepazīstināt steigā garāmejojot, liftā, tualetes telpās. Ja vīrietis vēlas iepazīties ar sievieti, kurai ir pavadonis, tad vispirms jāiepazīstas ar to.

Stādīšanās priekšā ir atšķirīga formālā un neformālā pasākumā. Ja, piemēram, esam uzaicināti stādīties priekšā kādā oficiālā pasākumā, var izmantot vārdu un uzvārdu: *«Mans vārds ir Jānis Liepiņš»*.

Savukārt forma: *«Mans vārds ir Iveta»* atbilstoša draugu viesībās, svētku ballītēs.

Joprojām ir aktuāla uzvedības norma – ja notiek sasveicināšanās vai iepazīstināšana starp jaunatnākušajiem un jau sēdošajiem viesiem, **kungi pieceļas.** Viesībās publiskā vietā, piemēram, kafejnīcā vai restorānā, pieļaujams, ka sasveicinās ar sveicienam paceltu roku.

Jāiegaumē, ka sasveicināšanās vēl nav tas pats kas rokasspiedienu.

Sastopoties pārim vai grupai un vienai personai, pirmā ar sevi iepazīstina persona, kura ir viena pati, pat ja tā ir

sieviete. **Jebkuru iepazīstināšanu pavada viegla paklanīšanās.** Pēc iepazīstināšanas cilvēks, kuram stāda priekšā jauno paziņu, nosauc savu vārdu un piebilst *„Ļoti patīkami”* vai *„Priecājos ar jums iepazīties”*.

Pēc iepazīstināšanas jaunie paziņas apmainās ar sveicieniem un vairumā gadījumu arī rokasspiedienu.

Pirmā roku pasniedz persona, ar kuru iepazīstina. Roka jāpasniedz pēdējā brīdī. Nav pieņemts tuvojties ar izstieptu roku vai apmainīties ar rokasspiedienu pāri galdam.

Ja sieviete ienāk telpā, kurā jau sapulcējušies cilvēki, viņa pirmā sasveicinās ar visiem klātesošajiem.

Satiekoties laulātiem pāriem, sākumā savā starpā sasveicinās sievietes, tad vīrieši sasveicinās ar sievietēm un tikai beigās vīrieši sasveicinās savā starpā.

Ierodoties uz pārrunām, ciemos, vizītē, roku pirmais pasniedz cilvēks, kurš tevi aicinājis. Un šajā gadījumā nav svarīgi, vai tā ir divu dāmu vai kungu tikšanās.

Atsveicināšanās notiek tieši tad pašā secībā kā sasveicināšanās.

Pienākot pie grupas, kurā ir gan pazīstami, gan nepazīstami cilvēki, vispirms sasveicinās ar pazīstamajiem.

Ar nepazīstamiem cilvēkiem sasveicināties ir pieņemts arī, piemēram, iekāpjot liftā, apsēžoties blakus lidmašīnā, vilcienā, autobusā, ja paredzēts ilgāks brauciens. Pieņemts arī sasveicināties ar pārdevēju pie kases veikālā, apkalpojošo personālu restorānā, viesnīcā u.c. sabiedriskās iestādēs.

Saskūpstīšanās tiekoties ir brīvas izvēles jautājums. Dažās Rietumeiropas valstīs (Francijā, Beļģijā, Spānijā u.c.) šāda saskūpstīšanās ir pieņemta gan ikdienas, gan lietišķajā saskarsmē. Tas parasti ir gaisa skūpstis, saliekot kopā vienu, pēc tam otru vaigu. Ar lūpām vaigiem nepieskaras!

Acu kontakts ir svarīgs! Par nepieklājīgu uzskata izturēšanos, ja sarunu biedrs nepārtraukti novērš acu skatīšanu, vērojot apkārtni vai meklējot acu kontaktu ar citiem cilvēkiem.

Atvadoties nekavējieties un nestāviet ilgstoši pie durvīm. ▲

*Sagatavoja: Zigmārs Ungurs
Foto: no publicitātes foto*

Pirmā nedzirdīgā aktiermākslas studente

Somijā apmēram trīs tūkstoši cilvēku par savu dzimto valodu uzskata zīmju valodu. Pirmo reizi Somijas Teātra akadēmijas vēsturē aktiermākslas nodaļā uzņemta nedzirdīga studente. Topošā aktrise Silva Belghiti cer, ka viņas pieredze pavērs durvis nedzirdīgajiem studijām arī citu zemju mākslas augstskolās un darbam profesionālajos teātros.

Vienīgā iespēja

Silva ar gandarījumu apļiecinā, ka studijas Teātra akadēmijā dod ļoti daudz. Kā nedzirdīga aktrise, kas lieto zīmju valodu, šo iespēju viņa uzskata par vienīgo atslēgu ieejai teātra pasaulē Somijā.

Teātra akadēmija nav Silvas pirmā augstskola Somijā. Trīs gadus viņa ir mācījusies Stokholmas Mākslu universitātē kopā ar citiem nedzirdīgajiem aktieriem no citām Ziemeļvalstīm. Par Silvas aktierstudijām Zviedrijā uzņemta dokumentālā filma „Skatuve ir mana”.

Daudzi nezina, kā tas ir

Kā jāstrādā ar aktieri zīmju valodā, to pagaidām daudzi vēl īsti nemaz nezina, un tieši Teātra akadēmijā Silvai būs iespēja to apgūt un praksē parādīt, vienlaikus attīstot savas prasmes aktrises profesijā.

Kad Silva Zviedrijā mācījās ar citiem nedzirdīgajiem aktieriem, tulku sauca palīgā tikai tādās reizēs, kad klāt bija dzirdīgs skolotājs. Tagad, kad viņa mācās Teātra aka-

dēmijā, tulka palīdzība būs nepieciešama visu laiku. Visvairāk Silvu uztrauc mūzikas priekšmetu apgūšana.

„Ceru iemācīties daudz, strādāšu kopā arī ar tādiem aktieriem, kas nelieto zīmju valodu,” atzina Silva.

Nākotnes perspektīvas

Silvas dzimtā valoda ir somu zīmju valoda, un ikdienā viņa visbiežāk lieto somu zīmju valodu. Vēl Silva bieži lieto arī angļu un zviedru zīmju valodas. Silva brīvi pārvalda vairākas zīmju valodas: somu, angļu, zviedru un dāņu.

Silva stāsta, ka darba iespējas paplašinās visu laiku, jo daudzu ieskatā zīmju valoda ir eksotiska valoda. Šodien par zīmju valodu nav grūti atrast informāciju, tāpēc daudzi uzdrīkstas strādāt ar nedzirdīgajiem.

Ziemeļvalstīs šajā jomā teātru starpā norisinās laba sadarbība, un tāpat ir cerība, ka nākotnē nedzirdīgus aktierus algos arī citu zemju teātri.

Zīmju valoda tiek aizsargāta

Kopš 1995. gada Konstitūcijas grozījumiem Somijā līdzās divām – somu un zviedru valsts valodām zīmju valoda ieņem mazākumtautības valodas statusu. Šāds statuss ir arī sāmu, romu un karēliešu valodām. Mazākumtautības valodas statuss aizsargā šo valodu lietotājus no viņu tiesību diskriminēšanas vai ierobežojumiem, piemēram, valsts ekonomiskās krīzes un taupības režīma laikā.

Somijā tiek lietotas divas zīmju valodas: somu un Somijas zviedrvalodīgo zīmju valoda.

Somijā zīmju valodas lietotāju skaits sasniedz apmēram deviņus tūkstošus. ▲

No Latvijas Radio raidījuma – Cilvēkstāsti

Izaugt grūtībās

RAIMONDA JEHA dzimusi Ukrainā ar pilnīgu dzirdes zudumu kā piektās paaudzes nedzirdīgo ģimenes locekle. Ar bakalaura diplomu beigusi Galaudeta universitāti. Viņa ļoti aizrautīgi iesaistījusies ASV nedzirdīgo kopienu aktivitātēs un cer kalpot par pozitīvu paraugu jaunām sievietēm kā profesionāla darbiniece, sieva un māte ar veiksmīgi sabalansētu dzīvi visās darbības jomās. Lūk, ko viņa stāsta par sevi!

„Mana ģimene pārcēlās uz Ņujorku, kad man bija 6 gadi. Vecāki devās uz Ameriku ar cerību uz labāku dzīvi un sāka tur visu no jauna. Esmu piektās paaudzes locekle nedzirdīgo ģimenē.

Sāku apmeklēt skolu 8 gadu vecumā. Situācija jaunajā mītnes zemē mani iemācīja jau no bērnības būt stiprai un neatkarīgai, noteikt sev augstu mērķu sasniegšanu. Mani motivēja vecāku nosacījums: „Mēs esam šeit, lai dotu tev iespēju neatlaidīgi iet savu ceļu.”

Pēc vidusskolas beigšanas vēlējos apgūt modes un interjera dizaina specialitāti. Vecāki pārliecināja, ka jāstudē Galaudeta – pasaulē vienīgajā universitātē nedzirdīgajiem, jāiegūst laba izglītība, jāspēlē volejbols un pamatīgi jāiesaistās nedzirdīgo kopienu aktivitātēs.

Matemātika vienmēr bijis mans mīļākais priekšmets, turklāt mana māte ir grāmatvede, tāpēc nolēmu apgūt finanšu pārvaldību, jo tas varētu noderēt arī manis iecerētajā modes dizaina biz-

nesā. Taču pamazām mode kļuva tikai par hobiju, jo man ļoti iepatikās finanšu zinātne. Tā arī beidzu studijas ar bakalaura grādu grāmatvedības specialitātē.

Savu profesionālo karjeru sāku pirms divpadsmit gadiem kā NASA* vasaras praktikante. Tagad strādāju NASA par vecāko grāmatvedi. Esmu bijusi iekļauta dažādās komandās, kopā ar maniem brīnišķīgajiem kolēģiem par darba rezultātiem saņēmuši vairākas atzinības balvas. Esmu ļoti pateicīga darba devējiem par iespēju strādāt daudzos projektos, kuri virzīti uz NASA misijas mērķu sasniegšanu.

Ārpus biroja ļoti atbalstu nedzirdīgo kopienu aktivitātes. Agrāk spēlēju volejbolu, kalpoju kā māsu apvienības *Phi Kappa Zeta* virsniece un priekšsēdētāja ceļojumu klubā *Punta Cana*. Kā *Mis Deaf* Ņūdžersija līdzināju plaisu starp sabiedrības dzirdīgo un nedzirdīgo daļu, izmantojot tehnoloģijas. Biju žūrijas locekle, atbildīgā rīkotāja daudzos citos skaitumkonkursos.

Tas man bija liels gods – iedvesmot nedzirdīgos jauniešus sasniegt savus mērķus un turpināt to darīt arī turpmāk.

Un tomēr visdārgākais laiks man ir tas, kas pavādīts kopā ar ģimeni – vīru un trīs mīļajiem bērniem pusotra, sešu un trīs gadu vecumā.

Ja man būtu jānovada tikai viena nodarbība nākamajai paaudzei, tās pamatdoma būtu: **“Mēs neattīstāties, kad viss mums padodas viegli; mēs augam, kad mēs saskaramies ar izaicinājumiem.”**

NASA* – ASV Nacionālā aeronautikas un kosmosa administrācija (angļu: *National Aeronautics and Space Administration*)

VIDEO skat. – <https://women.nasa.gov/raymonda-yeh/> ▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane

Tikai nedaudz bērniem pieejama izglītība

Pasaules Nedzirdīgo federācija regulāri organizē ziedojumu vākšanu, lai atbalstītu zīmju valodas pieejamību izglītības ieguvei nedzirdīgiem bērniem.

Nedzirdīgie bērni visā pasaulē ir pelnījuši atbalstu, jo pētījumi liecina, ka viņu dzimtās zīmju valodas apguve jau agrīnā vecumā, tās pielietojums komunikācijā ģimenē un skolā ir viņu pilnvērtīgas garīgās attīstības pamatā. Ikviens aicināts pievienoties ziedojumu akcijai savu iespēju robežās, atbalstot līdzekļu vākšanu ar mērķi veicināt vienu no nedzirdīgo bērnu pamattiesībām – tiesības uz izglītību.

Viens piemērs no Kenijas (Āfrika)

Georgine Auma un Natha Yare (tagad dzīvo Vašingtonā) stāsta par savu pieredzi izglītības iegūšanā jaunattīstības valstī Kenijā.

Kā bērni viņi šai zemē auga izolēti no sabiedrībā notiekošajiem procesiem, bez tiesībām uz pilnvērtīgu

izglītību. Kāpēc? Jo viņi ir nedzirdīgi. Piekļuve izglītībai zīmju valodā šajā valstī joprojām liegta miljoniem nedzirdīgo un vārdzirdīgo bērnu, un pat tiem nedaudzajiem, kuriem laimējies saņemt izglītību skolā (kā Georginei un Nathai), bieži trūkst zīmju valodā pieņemami zinošu skolotāju vai speciālistu. Tas radīja šķēršļus agrīnai valodas apguvei, kur nepalīdz ne kohleārie implantanti, ne

dzirdes aparāti.

Nathu neuzņēma vietējā skolā, tāpēc viņa mācījās skolā nedzirdīgajiem 15 stundu brauciena attālumā. Tomēr tur Natha izjuta, ka viņai liegtas tiesības uz kvalitatīvu izglītību, jo skolotāji zīmju valodu neprata – tās vietā stundās, stāvēt klases priekšā, viņi vicināja plakātus ar tēmu skaidrojošiem vārdiem, kurus skolēniem vajadzēja norakstīt, un ar to arī apmācības beidzās.

Natha atceras: "Pēc tam mēs gājām ārā skriet un spēlēties, nesaprazdami, ko bijām norakstījuši, un viss."

Daudzās Āfrikas valstīs sabiedrībā valda uzskats, ka nedzirdīgie un vārdzirdīgie bērni skolā vispār nespēj neko iemācīties, tāpēc viņus turpu nav vērts sūtīt.

Georgine kļuva nedzirdīga 9 gadu vecumā, un viņas vecāki nezināja, ko darīt

ar meiteni. Viņai jau bija spēcīgs valodas pamats, bet vecāki neļāva viņai apmeklēt skolu veselu gadu. Tad izlēma par labu dzirdes aparātiem.

"Atgriezios savā skolā — varu teikt, ka man nekad nebija saprotams, ko stundās māca. Tā vietā man radās mīlestība uz grāmatām – burtiski, lasīju visu, ko vien dabūju rokās. Tas palīdzēja man pabeigt šai skolā vēl trīs klases."

Georgine stāsta, kā cīnījies ar izolācijas sajūtu un identitātes krīzi agrā jaunībā: "Likās, ka esmu tikai tāds viens kurls cilvēks pasaulē, līdz nonācu skolā nedzirdīgajiem, kur atklāju un apguvu Kenijas zīmju valodu. Manuprāt, tā beidzot atradu savu identitāti un piederību nedzirdīgo kopienu."

Tagad viņa strādā kā Miera korpusa brīvprātīgā skolās nedzirdīgajiem, kur joprojām izplatītas tās pašas problēmas, ar ko jāsaskaras nedzirdīgiem un vārdzirdīgiem cilvēkiem izglītības ieguvē.

Iekļaujoša izglītība ir kļuvusi par svarīgu motīvu globālā mērogā. Ir svarīgi, lai nedzirdīgie un vārdzirdīgie izglītojamie var saņemt kvalitatīvu, pilnvērtīgu izglītību, kas iespējama tikai tad, ja skolotājiem ir zīmju valodas prasmes, ja studentam nodrošināts surdotulka pakalpojums utt. Tādējādi tiks radīta patiesa integrācijas iespēja visiem audzēkņiem un īstenosies viņu tiesības iegūt izglītību savā dzimtajā valodā.

Ziedot var šeit: <https://donate.wf-deaf.org/> ▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane

LNSF uzņem 8 valstu boulingistus

No 14. – 18. jūnijam Rīgā risinājās iespaidīgs nedzirdīgo sporta turnīrs – Ziemeļu – Baltijas valstu nedzirdīgo čempionāts boulingā. Uz to bija sabraukuši astoņu valstu sportisti no Zviedrijas, Dānijas, Lietuvas, Igaunijas, Norvēģijas, Somijas, Islandes un, protams, paši latvieši.

Pēc izcīnīto medaļu skaita kopvērtējumā pirmā ir Zviedrija – 5 zelta, 3 sudraba, 4 bronzas medaļas. Otrajā vietā Latvija – 2 zelta, 5 sudraba, viena bronzas medaļa. Trešā – Somija ar 2 zelta, vienu sudraba un vienu bronzas medaļu. Ceturtā – Norvēģija ar 1 zelta, 1 sudraba un 2 bronzas medaļām, bet Igaunija un Dānija daļa piekto vietu, katrai pa 1 bronzas medaļai.

Sacensības risinājās četros veidos: meistari, individuālās, divspēles, trio (komandā 3 cilvēki) un komandām.

Meistarsacīkstēs vīriešiem abas pirmās vietas Zviedrijai, mūsu Sergejs Vorobjovs trešajā vietā. Sievietēm Līva Vaivade ie-

guva otro vietu.

Vienspēlēs vīriešiem mūsējie pirmajā trijniekā neiekļuva, bet sieviešu konkurencē Līvai Vaivadei pirmā vieta.

Dubultspēlēs vīriešiem Sergejs Vorobjovs/Vladimirs Lagunovs spēja izcīnīt 2. vietu. Mūsu sievietes dubultspēlēs pirmajā trijniekā neiekļuva.

Trio Dainis Mauriņš/Sergejs Vorobjovs/Vladimirs Lagunovs ieņēma otro vietu, bet Līva Vaivade/Ilze Jaunzeme/Ilona Ozola – pirmo.

Komandu sacensībās gan vīriešu, gan sieviešu sacensībās Latvijai otrā vieta. ▲

Zigmārs Ungurs
Foto: no LNSF arhīva

Pasākumi biedrībās augustā

VALMIERĀ

4. 08 pl. 14 Pārrunas
 6. 08 pl. 11 Kolektīvs apmeklējums:
 Ar gardu muti Valmiermuižā
 11., 18. 08 pl. 14 Informācija par
 nedzirdīgo dzīvi
 13. 08 pl. 12 Kolektīvs
 apmeklējums - Valmieras
 pilsētas svētki
 16. 08 (sekot afišai) Tematisks
 pasākums: Pie mums ciemos
 pļaviņieši
 25. 08 pl. 14 Atpūtas pasākums:
 Atpazīsti vietas - 2

SMILTENĒ

11. 08 pl. 12 Informācijas diena
 18. 08 pl. 12 Atpūtas pasākums
 „Smiltenes RB dzimšanas
 diena”
 25. 08 pl. 12 Pārrunas

PLĀVIŅĀS

16. 08 Ekskursija uz Valmieras RB
 (ar pierakstu)
 18. 08 pl. 11 Radošais darbs
 23. 08 pl. 11 Avīžu koplasišana
 30. 08 pl. 11 Informācijas diena

RĒZEKNĒ

- 2., 9. 08 pl. 12 Avīžu un žurnālu
 koplasišana „Sapratne”
 4., 16. 08 pl. 12 Informācija „Vai tu
 zini, ka...?”
 11. 08 pl. 12 Mutvārdu žurnāls
 „Gribam visu zināt”

**PĀRĒJĀS BIEDRĪBĀS: Darbinieki atrodas atvaļinājumā, tāpēc pasākumi
 nenotiek.**

14. 08 pl. 12 Izziņas brauciens pa
 Aglonas novadu

VENTSPILĪ

- 4., 25. 08 pl. 11 Informācija
 6. 08 pl. 12 Atpūtas pasākums
 „Ventspils pilsētas svētki -
 726. gada”
 11. 08 pl. 11 Informācija par
 nedzirdīgo dzīvi
 18., 31. 08 pl. 8 „Konkurss” - Visi uz
 mežu pēc sēnēm
 27. 08 pl. 15 „Atvadas no vasaras”
 28. 08 pl. 18 Atpūtas pasākums
 „Pastaiga”

KULDĪGĀ

- 1., 10., 25. 08 Deju un kustību
 darbnīca (pl. 18, 9, 10)
 4. 08 pl. 12 Informatīvā diena
 9. 08 pl. 10 Sieviešu klubīņš
 13. - 14. 08 pl. 10 Laivošana pa
 Abavu: Renda - Nabes ezers
 20. 08 pl. 6 Brauciens uz Lietuvu
 23. 08 pl. 10 Vizuālās un mākslas
 darbnīca

ALŪKSNĒ

2. 08 pl. 12 Pārrunas
 9. 08 pl. 12 Laikrakstu apskats
 16. 08 pl. 12 Nedzirdīgo ziņas
 20. 08 pl. 12 Atpūtas pasākums
 „Alūksnes grupas
 dzimšanas diena”
 23. 08 pl. 12 Informācijas diena
 30. 08 pl. 12 Laikrakstu apskats

Mīļi sveicam!

*Jums par godu dārzos un parkos
 krāšņi saziēd asteres, gladiolas un
 dālijas, saule dāsnī dāvā savu sil-
 tumu, jūra beidzot zaudējusi savu
 vēso atturību un maigi vilina baltu
 putu skāvienos.*

*Izbaudiet no sirds vasaras vidus
 valdzinājumu un nostipriniet savu
 veselību tālākam dzīves gājumam.
 Lai tas izdodas un sagādā vēl daudz
 prieka un skaistu brīžu. Daudz lai-
 mes dzimšanas dienā!*

85

27. 08 Dzidra Steglava, Rīgas

80

22. 08 Zinaida Borisova, Rīgas

24. 08 Antonija Caica, Rēzeknes

75

8. 08 Aija Neznamova, Ventspils

23. 08 Ēvalds Grabežs, Rīgas

20. 08 Jeļena Oļehnoviča, Daugavpils

70

5. 08 Gaļina Mirošničenko, Smiltenes

27. 08 Milda Žigure, Rīgas

25. 08 Leonarda Pankratjeva, Rīgas

65

7. 08 Imants Bergs, Ventspils

9. 08 Aldona Vanaga, Rīgas

55

5. 08 Omaris Jaunzemis, Liepājas

10. 08 Skaidrīte Baure, Rīgas

18. 08 Agita Matisiņa, Pļaviņas

50

10. 08 Oļegs Lucivs, Rīgas

12. 08 Jeļena Kamlošina, Rīgas

18. 08 Gaļina Gura, Daugavpils

23. 08 Ilga Māliņa, Rīgas

24. 08 Vjačeslavs Jazvics, Rīgas

29. 08 Intis Avens, Smiltenes

biedrība

Līdzjūtības

*Pārtrūka stīga, apklusā dziesma,
 Apdzisa zvaigznes, saira sapņi,
 Viss tas notika pēkšņi un strauji,
 Pielija sāpju un asaru trauks.*

† Mūžībā aizgājis **Artūrs Derjomovs**, lai vieglas smiltis! Izsa-
 kā m visdziļāko līdzjūtību ģimenei,
 tuviniekiem un draugiem.

Bij. "Rīgas Nedzirdīgo sports" un LNSF

• • •

*Tuvs cilvēks neaiziet, tik pārstāj
 līdzās būt...*

† Mūžībā aizgājis LNS RB biedrs
Artūrs Derjomovs (8.10.1966 -
 19.06.2016)

† Mūžībā aizgājis LNS RB biedrs
Jurijs Kiseļovs (4.05.1949 -
 27.06.2016)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ģi-
 menei, tuviniekiem un draugiem.

LNS Rīgas biedrība

Tiesībsargs aicina izteikties

Tiesībsargs veic izpēti, kā tiek
 īstenotas ANO Konvencijas 24. pan-
 tā noteiktās personu ar invaliditā-
 ti tiesības uz izglītību, to skaitā uz
 augstāko.

Ir izstrādātas divas anketas, kas
 paredzētas personām ar invaliditāti
 (viena personām, kuras ir studē-
 jušas vai šobrīd studē augstākās
 izglītības iestādēs: [www.visidati.lv/
 aptauja/1199619475/](http://www.visidati.lv/ap-

 tauja/1199619475/); otra - perso-
 nām, kuras nav studējušas augstākās
 izglītības iestādēs: [www.visidati.lv/ap-
 tauja/1198926194/](http://www.visidati.lv/ap-

 tauja/1198926194/)).

Līdz šī gada 1. augustam aizpil-
 diet vienu - jums atbilstošu anketu.

Plašāks skaidrojums LNS mājas-
 lapā: www.lns.lv un www.tiesibsargs.lv

Mīļie lasītāji!

Jūlijā Informācijas nodaļas darbi-
 nieki dodas atvaļinājumā.

Savus vasaras piedzīvojumu, noti-
 kumu un redzējumu aprakstus droši
 sūtiet uz mūsu e-pastu: kopsoli@lns.lv,
 un tos noteikti atspoguļosim nākama-
 jā numurā vai LNS mājaslapā.

Jauku vasaru visiem, visiem!

**Nākamais numurs -
 19. augustā**